

Војнопензионерске теме и дилеме

НА ГРАНИЦИ ДВА ПЕРИОДА

Аналитички приступ досадашњим активностима разгранатих организација широм Србије прави је индикатор успешности УВПС у заштити права војних пензионера и стицању могућности да се поједини бенефити, укинута мимо прописа, поново врате на снагу. Понекад је то Сизифов посао, али упорност прекаљених старешина, аргументи које држе у рукама и досадашњи резултати административне природе, гарант су да ће у наредном периоду вероватно успети.

Период за нама било је време када су се широм Србије одржавале седнице Скупштина Удружења војних пензионера Србије у месним и општинским (градским) организацијама. Скупови су представљали својеврсну слику и прилику стања у области статусног положаја војних пензионера, месечних припадности, здравственом и стамбеном обезбеђењу, информисању, неговању војничких традиција, културно-забавним активностима и још по нечему, што је зависило од досадашње праксе и остварених достигнућа. Реч је о углавном о продубљеним анализама, представника веома образоване популације са великим животним искуством.

Војне пензије су номинално достигле високе коте, али када се износи појединих категорија пензионера ставе уз бок плата одговарајућег чина и других елемената, добију се прилично депримирајући подаци. Наиме, када су после вишедеценијског веома тешког рада официри и подофицири одлазили у пензију, износ месечних припадности био је на нивоу од 85 одсто плате. Тренутно су војне пензије опале на износе од 55 до 60 одсто плата парњака који раде у МО и Војсци Србије. Разлика износи 25 до 30 одсто, што је озбиљан пад који се значајно одражава на стандард војних пензионера. У огромном броју породица, нарочито у онима где супруге војних лица нису зарадиле пензију, јер су морале да подижу децу у времењу када су њихови мужеви радили дуже од радног времена, често су бивали на терену, нарочито на логоровањима и вишедневним вежбама, осећа се немаштина. Чак и када су супруге радиле, због прекоманди супружника биле су принуђене да прекину радни стаж. Ретко која од њих је успела да добаци стаж за пензију. Стога су многи подофицири и официри, после престанка службе, били принуђени да раде као обезбеђење, негде на градилиштима или у предузећима. То им је причиљавало напор, имајући у виду нарушено здравље које им је наметнуо рад у трупи.

Војни позив је у свету ексклузивно државно занимање. Ценећи допринос професионалних припадника војске, плате делатника у униформи, а потом и пензије, значајно су више у односу на просек примања државних чиновника. За војни позив обично није баш понајбољи одзив. С друге стране многи не могу да се, на пример, школују за пилота јер само један од сто људи у популацији има физичке предиспозиције за такву врсту посла.

На скуповима, због ограничења које је

проузроковао вирус корона, после две године, поново су организоване седнице годишњих скупштина, на којима су војни пензионери захтевали да се интензивирају, па и заостре ако треба, напори за враћање закинутог дела пензија од 2014. до 2018. године. Логично је било да држава која је смањила пензије зарад равнотежења финансија буде иницијатор враћања закинутог дела јер се пензије сматрају приватном имовином. То се, међутим, није догодило, тако да је део пензионера покренуо судске поступке. С обзиром да су неке представке стигле и до Европског суда за људска права, очекује се изјашњавање те правосудне инстанце.

Једнодушан став војних пензионера Србије је да војне пензије поново треба вратити у Фонд за СОВО. Тиме би се отклонио највећи број проблема који прате припаднике „шешир дивизије“.

Недавно је саопштено да је међугодишња инфлација 9,1 одсто и да је најмања у Европи. С друге стране *Еуростат* наводи да је раст цена хране у Србији 2021. године износио 14,5 одсто и да је био три пута већи од просечног раста цена хране у ЕУ. Ових дана сведоци смо раста не баш малог броја прехранбених и других производа.

Када је реч о тзв. цивилним пензијама у Србији, први пут од 2012. године просечна пензија у односу на просечну плату, у јануару 2022. године, износи 44 одсто, са тенденцијом да тај однос до краја године још више падне.

Само у 2022. години усклађивањем по измењеној швајцарској формули пензионери су оштећени за усклађивање због инфлације и раста зарада у другој половини 2021. године за најмање 6,3 одсто... Очигледно је да није праведна формула раста пензија за 50 одсто у односу на раст плата и исто толико процената у односу на годишњу инфлацију. По свему судећи требало би више везати раст пензија за раст плата.

Шта ће бити у наредном периоду, то јест колико ће инфлацијом бити обезвређене пензије тешко је предвидети. Уколико то буде у већем проценту вероватно ће бити потребно да се пензије чешће усклађују са циљаним параметрима.

Статистика неумољиво бележи да је у 2021. години 30.000 пензионера преминуло више него у 2020. години. То је очигледно данак корони и болести које је иницирао тај планетарни вирус.

Расправа у организацији војних пензионера показала је да је стамбено збрињавање активних и пензионисаних припадника војске у тешкој ситуацији. По-

следњим поделама значајније су фаворизована активна војна лица у односу на пензионисана. Тако сада стамбене недаће решавају активни припадници са много мање стажа од пензионисаних колега. А то није праведно.

Додела станова по принципу „брзих прстију“ показала се као девастација годинама грађеног система стамбеног рангирања. „Брзи прсти“ се међу војним пензионерима сматрају неком врстом лутрије и неке врсте дискриминације старијих особа које нису тако вичне у баратању рачунарима као што су то млађе особе. Уз то, електроника трпи и теоретски могуће грешке које могу бити и продукт малверзација.

Према најавама из Владе Републике Србије ускоро ће у Београду отпочети изградња 3.000 станова за потребе снага безбедности (Војска Србије, МУП и БИА). Праведно би било да систем одбране Од Владе РС добије одговарајући број станова, који би се поделили према важећем правилнику. У том случају и војни пензионери без стана имали би чему да се надају.

Ове године у УВПС су организовани и избори на свим нивоима. Током априла седнице скупштина одржане су на нивоу месних и општинских (градских) организација. Ти скупови се настављају и до средине маја, када ће се знати каква је кадровска слика УВПС. Начелно се дошло до закључка да због ровите ситуације коју је проузроковао вирус корона треба досадашњим органима, у персоналном смислу, пружити могућност да неке од активности доведу до краја. Део састава месних и општинских руководства остао је исти, али има и промена. Тако су у више од једне четвртине општинских (градских) одбора на функцију председника дошли нови људи који ће по мишљењу чланова поспешити и унапредити рад тамошњих удружења.

Упрвој половини јуна конституисаће се органи на нивоу Србије. Биће изабрани чланови Скупштине, Главног одбора, Извршног одбора и Надзорног одбора УВПС. Такође ће бити изабран и председник Удружења војних пензионера Србије. Како се очекује на Скупштини УВПС биће трасирани правци деловања организације војних пензионера у наредном четворогодишњем периоду.

Шта све у организацији буде урађено делиће се на оно што је остављено пре или после избора. Од свега је најважније да се проблеми решавају у корист војних пензионера. Да правда буде задовољена.

Звонимир ПЕШИЋ

Свечана академија поводом Дана Војске Србије

ЗЕМЉА ЈУНАКА И ПОБЕДНИКА

Потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић рекао је на Свечаној академији поводом Дана Војске Србије у Дому Гарде на Топчидеру да је у нашем народу одвајкада важило да бити војник представља посебно знамење и највећи понос. Он је истакао да је Војска била и остала институција која живи и дише са својим народом, која чува традицију и вековну повезаност, али и која даје све од себе да промишља будућност.

Свечаности којом је обележен 23. април, Дан Војске Србије, присуствовали су изасланик председника Републике и врховног команданта Војске Србије Сузана Пауновић, председник Народне скупштине Ивица Дачић, начелник Генералштаба генерал Милан Мојсиловић, министри у Влади Србије, представници Града Београда, верских заједница, припадници Министарства одбране и Војске Србије, војни ветерани, као и бројне званице из културног и јавног живота. Свечаности је присуствовао и председник УВПС Љубомир Драгањац.

Министар Стефановић рекао је у свом обраћању да је Србија земља храбрих, поносних и непоколебљивих људи који никада не одустају, који умеју да се веселе и да тугују, народа који је умео кроз векове да негује јединство и слогу, који чува своје огњиште и породицу.

— Србија је земља великих јунака, земља победника, оних који никада нису спустили главу пред непријатељем, већ ишли само напред, у победу, за слободу и част отаџбине. Ово су ти људи, ти јунаци, они су вечерас са нама. То је Војска Србије — строј хероја чије срце куца за отаџбину, строј чије срце куца за мајке и очеве, браћу и сестре, нечије баке, деке, синове и кћери — али, пре свега, строј поносних војника, који су своје животе посветили Србији. Неки од њих нису вечерас овде — и када је киша, и када је хладно и када пада снег, за њих је то само још један дан, још само један тренутак у животу који су посветили својој Србији. За њих постоји само заклетва на верност отаџбини, она која је исписана у срцу и која је важнија од свега. Од тога нема ни веће светиње, а ни веће обаве-

зе. Зато је у нашем народу одвајкада важило — бити војник — то је посебно знамење и највећи понос — рекао је Стефановић.

Позивајући присутне да великим аплаузом поздраве припаднике Војске Србије, министар је војницима упutio речи захвалности за све што раде за наш народ и нашу Србију.

— Пуно је симболике у 23. априлу 1815. године и пуно је детаља који говоре о самој сржи српске војске која је била иста и тада пре два века, као и данас. Настала из народа, остала је до данас нераскидиво везана за њега. У борби за слободу, узевши оружје, српски сељак је на те Цвети 1815. године постао војник и управо из нашег народа, пре више од два века, изникла је прва стајаћа војска. Те Цвети представљају историјску прекретницу која је довела и до стварања савремене српске државе, почетка модернизације нашег друштва, а управо војска је била једна од првих институција које смо створили. До данас војска је остала институција која живи и дише са својим народом, која чува традицију и вековну повезаност, али и која даје све од себе да промишља будућност. Од тада до данас српски војник је свој народ најбоље познавао, најбоље осећао и најбоље му служио. У томе је његова величина. Оно што је неспоредива истина управо је да то везивно ткиво између војске и народа које никада није ослабило, напротив, само јачало кроз векове, деценије, године и дане. Јачало је кроз сваку битку, кроз сваку жртву, кроз свако херојско дело — рекао је министар одбране.

Цитирајући речи владике Николаја Велимировића „Војници! Окосница си снажне Србске државе. Мораш бити понос својим савременицима и безбедност потомцима. Твоје име је неустрашивост, а презиме витештво“, Стефановић је рекао да их је српски војник поштовао и придржавао их се како у претходним временима, тако и данас.

— Иако по својој природи увек скроман, ми можемо рећи очувао је и осветлао образ своје отаџбине. Борио се за своју земљу, био окосница своје Србије.

Њен пут никада није био присут ружама, па ни његове битке никада нису биле лаке. Мењале су се кроз историју, водиле се и у рату и у миру, водиле се оружјем, али и књигом, изградњом, дипломатијом, новим пројектима. Водиле су се на безброј различитих фронтова и на различите начине и воде се и данас. Али је у свима њима у сржи био наш војник и његово неустрашиво срце које куца за једну једину отаџбину и чије су све битке посвећене грумену земље, своје — рекао је Стефановић. Ту је, према министровим речима, одговор многим који прете Србијом, узвикују да се наоружава.

— Да, Србија се наоружава. Али само и искључиво да би заштитила своје. Као и увек до сада. Нико не прети, ништа туђе не тражи. Али не да своје. И зато ћемо мирне савести и чистог образа, уз велику подршку председника и врховног команданта Војске Србије Александра Вучића, наставити да инвестирамо у нашу Војску и сваког нашег војника. Хоћемо да имамо најснажнију војску у региону, јер желимо да наставимо да живимо у миру и стабилности као свој на своме и заувек поносни на своју Војску и своје војнике. Живела Војска Србије! Живела Србија — рекао је Стефановић на крају обраћања.

На свечаности приказан је информативни филм о резултатима рада Министарства одбране и Војске Србије. Гости Дома Гарде су имали прилику да уживају у музичком наступу Уметничког ансамбла и хора Министарства одбране „Станислав Бинички“, који је извео и химну Републике Србије „Боже правде“, као и у нумерама које су интерпретирали оперски певач Војислав Спасић и солиста Душан Свиляр. У културно-уметничком делу наступили су глумци Милош Крстовић, Александар Михаиловић, Аврам Цветковић, Владимир Јоцовић, Марко Чупић, Небојша Прибићевић, као и глумица Наталија Јовић.

Обележавање 77 година од пробоја Сремског фронта

БИТКА ПРОТИВ ФАШИСТА

Полагањем венаца и одавањем државних и војних почasti у Адашевцима код Шиде, у оквиру Спомен-комплекса „Сремски фронт“, обележено је 77 година од пробоја Сремског фронта, битке која је означила окончање Другог светског рата на територији Србије.

На церемонији обележавања 77 година пробоја Сремског фронта пред великим бројем присутних говорили су министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и председница Одбора за неговање традиција ослободилачких ратова Србије Владе Републике Србије проф. др Дарија Кисић, председник СУБНОР-а Србије, генерал-мајор Видосав Ковачевић и председник Општине Шид Зоран Семеновић.

Приказ способности Војске Србије „ШТИТ 2022“

СМОТРА ДОСТИГНУЋА

Приказ способности Војске Србије „ШТИТ 2022“, коме су присуствовали председник Републике и врховни командант Војске Србије Александар Вучић, потпредседник Владе и министар одбране др Небојша Стефановић и начелник Генералштаба Војске Србије генерал Милан Мојсиловић, одржан је 30. априла на војном аеродрому „Пуковник-пилот Миленко Павловић“ у Батајници.

Приказу способности присуствовао је и српски члан председништва БиХ Милорад Додик, председник Народне скупштине Ивица Дачић и председница Владе Републике Србије Ана Брнабић.

На приказу су представљене способности дела јединица Војске Србије наоружаних и опремљених савременим средствима наоружања и војне опреме из производног програма Одбрамбене индустрије Србије, увоза као и средстава у развоју. На приказу је ангажовано више од 1.000 припадника Министарства одбране и Војске Србије, ВС и МО, више од 300 средстава наоружања и војне опреме, као и више од 60 авиона, хеликоптера и даљински управљивих ваздухоплова.

У динамичком делу учествовале су снаге РВ и ПВО и Копнене војске. Била је то вежба у малом простору у којој су учествовале расположиве снаге и средства Војске Србије.

У статичком делу приказа поред премијерног представљања јавности система ФК-3 изложено је укупно више од 300 система наоружања и војне опреме која

се налази у наоружању Војске Србије, као и средства која се развијају ради увођења у наоружање. По броју изложених средстава овај приказ био је готово двоструко већи од тактичко-техничког збора који је био одржан прошле године на Ушћу.

На стајанци батајничког аеродрома овом приликом нашли су се ловачки авиони „Миг-29“, јуришници „Орао“ као и школско борбени авиони „Г-4“ и „Ласта“. Изложени су и хеликоптери Ми-17, Ми-8, Ми-35, Х-145 и „Газела“, а представљен је и даљински пилотиран ваздухоплов кинеске производње „ЦХ-92“.

Љубитељи борбених средстава копнене војске имали су могућност да погледају тенкове М-84, М-84АБ1 и Т-72МС, борбена возила М-80, М-80АБ1, М-80АБ2, БРДМ-2М, БОВ, КОТ и „хаммер“, те артиљеријске и ракетне системе „НОРА Б-52“, „Гвоздика“ и „Пламен С“. Од ракетних система ПВО који се већ налазе у употреби Војске Србије представљени су „Нева“ и „Куб“.

У већем броју су изложена средства из серијске производње домаће од-

брамбене индустрије намењених Војсци Србије између осталих борбена возила „ЛАЗАР-3“, „Милош 4х4“, самоходне хаубице „Нора Б-52“, системи ПАСАРС, дигитализовани „Огњевци“, возила фамилије БОВ КИВ и комада возила ОТ, возила М-20 МРАП 6х6, „Мали Милоши“, беспилотне летелице „Пегаз“ који се по први пут представља на нивоу комплетног система у наоружаној варијанти, а након успешно завршеног развоја са партнером из НР Кине крајем прошле године.

Као посебне тематске целине у оквиру приказа представљени су производи Групаације одбрамбене индустрије Србије и других предузећа произвођача наоружања и војне опреме из Србије те наоружање и опрема специјалних јединица.

Посетиоци су на приказу могли да се информирају и начинима ступања у војну службу и упису у војне школе, а на располагању им је било и неколико симулатора као и стрељана за ваздушно наоружање Војне академије.

Министарка Кисић је поручила да су наша слобода и мир скупко плаћени животима храбрих предака и да су данашње генерације дужне да ту слободу и мир чувају.

„Знали су наши преци оно што и ми данас добро знамо, да једино у слободи и миру може да се гради и развија земља и смело корача напред. Зато смо

дужни да слободу и мир чувамо као зеницу ока свог. Због њих, због нас и због оних који ће доћи после нас“, истакла је Кисић у Адашевцима.

Министарка Кисић је подсетила да су на том месту, пре 77 година, крвљу, младошћу, животима, 172 дана писане значајне странице наше историје

и странице победе.

Сремски фронт је, како је нагласила, представљао једно од најтежих, али и најславнијих ратишта на Балкану и у југоисточној Европи против немачких нациста током Другог светског рата.

„Био је то коначни удар фашистичким снагама на овом подручју, али у исто време и место великог страдања. Не смемо да заборавимо ни један живот, ни

једну младост која је пала за слободу у овој равници“, навела је министарка Кисић.

Посебно су бурним аплаузом поздрављени борци НОР-а, учесници пробоја Сремског фронта, Валерија Скрињар Тврз, Изидор Чеброн из Словеније и деда Гавро – Гаврило Винчић из Шида.

Венце су положили и представници Министарства одбране и Војске Србије, преживели учесници ове велике битке, дипломатски представници, представници АП Војводина, Сремског управног округа, Општине Шид, Града Сремска Митровица, СУБНОР-а Србије и СУБНОР-а из земаља окружења, као и велики број борацких удружења, удружења за неговање традиција ослободилачких ратова Србије и грађани.

Свечаности су у име земунских војних пензионера присуствовали председник ОпОд Славко Дошеновић, председник МО Батајница Рефик Спасић, Драгош Бадњар и председник МО СУБНОР-а Батајнице Бранислав Нештинац.

После свечаности војни пензионери су посетили манастир Првине.

Т. Митушев и Сајт СУБНОР Србије

Усвојен Завршни рачун Фонда ПИО за 2021. годину

ОСТВАРЕН СУФИЦИТ

На седници Управног одбора Фонда ПИО, одржаној 28. априла 2022. године, разматран је и усвојен Завршни рачун Фонда ПИО за 2021. годину. Буџет Фонда за 2021. годину утврђен је планом у износу 730,6 милијарди динара, а укупни приходи и примања остварени су у износу 732,1 милијарду динара. Значајним остварењем прихода од доприноса током 2021. године дошло је до даљег поправљања структуре финансирања, тако да у укупним приходима доприноси учествују са 84,4%, а трансфери из буџета са 14,8%.

У односу на 2020. годину остварени приходи од доприноса за пензијско и инвалидско осигурање виши су за 27,4%, што је номинално повећање за 130,4 милијарде динара. Трансфери из буџета су, у поређењу са 2020. годином, нижи за 49,4%, односно за 105,9 милијарди динара.

Укупни расходи и издаци у 2021. години извршени су у износу од 724,5 милијарди динара, што је 99,2% планираних средстава. Од овог износа за исплату

пензија (старосних, инвалидских и породичних), у нето износу, утрошено је 595,14 милијарди динара, док су преостала средства на расходној страни усмерена за исплату осталих права из пензијског и инвалидског осигурања, односно исплату накнада за негу и помоћ другог лица, за телесно оштећење, погребне трошкове, новчано увећање уз пензије, једнократну помоћ, здравствено осигурање пензионера и сл.

Током 2021. године обезбеђена је редовна исплата пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања увећаних за 5,9% почев од исплате за јануар. Такође, обезбеђена су и средства за исплату новчаног износа као увећања уз пензију корисницима чија је висина примања износила до 37.954,68 динара и свим пензионерима Фонд је исплатио једнократну помоћ од 5.900 динара.

Фонд ПИО је 2021. годину завршио са суфицитом од 7,5 милијарди динара.

Обележавање годишњице потонућа брода „Драва“

ПОШТА ЈУНАЦИМА

Припадници Војске Србије 12. априла обележили су годишњицу потонућа речног монитора „Драва“, који је потопљен на тај дан 1941. године након херојске борбе са далеко надмоћнијим нацистичким снагама.

У спомен на погинуле чланове посаде одржана је комеморативна свечаност на позицији потонућа брода на Дунаву код Челарева. Уз звуке бродских сирена и почасни поздрав бродске страже, венце је у Дунав са брода Речне флотиле спустила делегација Војске Србије и унук славног команданта „Драве“, поручника бојног брода прве класе Александра Берића.

Делегација Војске Србије положила је венац и крај спомен-бисте Александра Берића на месном гробљу у Белегишу, 90 километара низводно од потонућа брода, где почивају земни остаци овог хероја Априлског рата.

Речни монитор „Драва“ је имао јуначку посаду и непријатељу је нанео осетне губитке, све до коначног обрачуна, у зору 12. априла 1941. године, када је након неравноправне борбе против немачких авиона и погибије већине чланова посаде потонуо на 1287. пловном километру Дунава.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у марту 2022. године

ДА НЕВОЉА БУДЕ МАЊЕ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Изврши одбор, је на седници одржаној 1. априла 2022. године, размотрио захтеве услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Земун ЂЗ: 32.000,00 – по члану 11.792,35 динара;
 ОпОр Пирот ИД: 32.000,00 – по члану 8.928,72 динара;
 ОпОр Земун РВ: 28.000,00 – по члану 13.679,96 динара;
 ОпОр Крагујевац МБ: 32.000,00 – по члану 15.572,72 динара;
 ОпОр Крагујевац ВЗ: 32.000,00 – по члану 15.393,12 динара;
 ОпОр Ћуприја ВД: 32.000,00 – по члану 16.088,79 динара;
 ОпОр Панчево ЈН: 32.000,00 – по члану 11.294,87 динара;
 ОпОр РД: 32.000,00 – по члану 17.882,07 динара;
 ОпОр Ваљево ГД: 28.000,00 – по члану 10.616,81 динара;
 ОпОр Прокупље МИ: 32.000,00 – по члану 8.319,00 динара;
 ОпОр Крагујевац МВ: 32.000,00 – по члану 16.532,53 динара;
 ОпОр Ужице ММ: 28.000,00 – по члану 16.758,66 динара;
 ОпОр Земун ЈМ: 32.000,00 – по члану 17.851 динара;

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. и члана 3. став 2. Правилника, без ограничења по издржаваном члану.

ОпОр Земун ДС: 25.000
 ОпОр Нови Сад СМ: 20.000
 ОпОр Ниш МО: 20.000
 ОпОр Вршац ПМ: 20.000
 ОпОр Нови Сад ПД: 20.000
 ОпОр Краљево ОМ: 20.000
 ОпОр Крагујевац АВ: 30.000
 ОпОр Нови Београд ЈД: 25.000
 ОпОр Нови Београд РВ: 25.000
 ОпОр Ниш ВАИ: 25.000
 ОпОр Нови Сад БС: 25.000
 ОпОр Нови Београд БЈ: 25.000
 ОпОр Крагујевац КС: 20.000

Новчана средства ће бити уплаћена на текуће рачуне до 8. априла 2022. године. Захтеви који буду достављени од 1. до 30. априла 2022. године биће решавани почетком маја 2022. године.

Извршни одбор

Редовна изборна скупштина Градске организације УВП Крушевац

УСПЕСИ ОБАВЕЗУЈУ

У препуној сали кабинета тактике, у крушевачкој касарни „Цар Лазар“ 15. априла одржана је седница изборне Скупштине УВП Крушевца, на којој су сумирани резултати рада за протекле четири године и одређени плански задаци за наредни период

Седницу Скупштине отворио је председник Градске организације Душан Самарџић и том приликом поздравио присутне госте: председника ИзОд Зорана Вучковића, представника 246. батаљона АБХО заставника Владана Богдановића, председника Фонда за СОВО капетана Петра Карајовића, посленике средстава јавног информисања и поверенике општина Брус, Трстеник и Ћићевац.

Подносећи извештај за претходни четворогодишњи период, Самарџић је веома сажето представио бројне активности. Тежиште рада ГрОд УВП Крушевац било је усмерено на задатке из домена статусних, социјалних и здравствених проблема, као и пружања помоћи КВП, на остваривању права која им по важећим прописима припадају.

Говорећи о проблемима, који су битно утицали на статус војних пензионера у остваривању права из области пензијског и инвалидског осигурања, као и стамбеног обезбеђења, председник ГрОд је посебно нагласио мере које Главни одбор УВП предузима на плану очувања војнопензионерског система и заштите права КВП, утврђених Уставом и законима.

У даљем излагању председник Самарџић је таксативно навео главне активности за протекли период: обилазак старих и болесних у организацији Здравствене комисије; обезбеђење солидарне помоћи за 58 КВП у износу од 1.058.000,00 динара; учешће на манифестацијама поводом значајних датума из историје са полагањем венца за Дан победе, Видовдан, Дан почетка агресије НАТО-а, Дан ослобођења и слично; учешће у обележавању дана јединице и службе у Гарнизону, као и у раду сродних организација, које делују у Крушевцу; Обележавање 8. марта; подела пакетића деци палих бораца и самохраних мајки узраста до 10 година; организација излета; традиционално такмичење са ци-

вилним пензионерима (Мини олимпијада Трећег доба); дружење чланова удружења; информисање чланства и других питања од виталног значаја за удружење.

Општи је закључак да је било много активности, да се оне не би могле реализовати без изузетне помоћи и сарадње Команде гарнизона, Центра АБХО, 246. БАБХО, Одељења за здравствену заштиту, Четврте групе Фонда за СОВО, чланова Градског одбора и повереника.

Градска организација је имала помоћ председника Удружења Љубомира Драгања и председника ИзОд Зорана Вучковића. То се односило пре свега у истрајавању да се заштите стечена права КВП и војних осигураника, у обезбеђењу материјала за редовно информисање, непосредно учешће у информисању, као и подршци у решавању текућих проблема.

Извештај Надзорног одбора о пословању Градске организације у анализираном периоду, подно је председник НО Ђурђе Радмановац, истичући да није било неправилности у раду, да постоји сва прописана евиденција о приходима и расходу и да се води по Правилнику о рачуноводству. Закључио је да се у протеклом периоду све активности ГрОд УВП Крушевац извршене у складу са Статутом УВПС и Правилником о рачуноводству, а у корист чланова УВП Крушевца.

Испред ГрОд Програма рада УВПС Крушевац за период од 2022. до 2026. године, поднео је секретар ГрОд Горан Мишковић.

У дискусијама након донетих извештаја чланови скупштине су износили махом личне проблеме, али било је и дискусија да је и поред извесног напретка здравствена заштита КВП није на потребном нивоу. Институције у војсци не прате промене законске регулативе, па су војним осигураницима, у односу на цивилне, ускраћена многа права, хронично је лоша снабдевеност лековима, а осећа се и недостатак материјала за оперативне захвате.

Учествујући у раду седнице Скупштине, председник ИзОд Зоран Вучковић је детаљно информисао чланство удружења о битним питањима, којима се бави Главни одбор и ИзОд УВПС. Дата су исцрпна објашњења шта је војнопензионерска организација до сада урадила и шта планира да уради у наредном периоду.

Састанак са начелником Управе за војно здравство, била је прилика делегације УВПС са председником Удружења на челу да се концизно изнесу проблеми које имају војни осигуранци, али и да се предложе могућа решења и чују шта се планира у најзначајнијој институцији у војном здравству.

Вучковић је присутне информисао и о стамбеној проблематици и о томе које све мере Главни одбор предузима ради побољшавања стамбеног обезбеђења.

У периоду између две седнице Главног одбора, тј. од децембра месеца 2021. године до данас Стамбени орган МО поделио је укупно 220 станова од чега су 22 из категорије неуређених станова.

Од укупног броја подељених станова, активном саставу припало је 176 или 80%, док је корисницима војних пензија припало 44 или 20%. Пре извршења поделе, одмах након достављања одлуке, УВПС је реаговало и упутило приговор министру одбране Небојши Стефановићу да се таква одлука поништи и да се процентуални однос расподеле у одлуци измени и буде 60% према 40%, у корист активног састава, имајући у виду да више од 8.000 војних пензионера нема коначно решено стамбено питање, да на стан чекају у просеку преко 25 година, да су углавном старосне доби преко 75 година живота, и са преко 40 година радног стажа, да у њиховој групи од активног састава у истом рангу имају и више од 50 бодова, и да на тај начин доношења одлуке стамбено питање решавају активна војна лица и цивилна лица која имају 10 до 15 година радног стажа.

Одговор на ову представку није дао министар одбране, већ је проследио Управи за стандард, традицију и ветеране, који у одговору нису уважили примедбе, већ да се приликом одлучивања мора узети у обзир број стамбених интересената за сваку категорију лица за сваку структуру стана појединачно, а што је дефинисано Упутством за вођење евиденције, сачињавању листе реда првенства као и другим пословима за решавање стамбених потреба у МО, дефинисаних и СВЛ 11/20.

Додела бесповратног кредита у вредности од 20.000 евра у динарској противвредности преко Фонда за СОВО и даље се реализује за КВП који немају стан и примају увећане трошкове становања. У прошлој 2021. години исплаћено је 126 захтева, док је у првом тромесечју ове године решено 36 КВП. На решавање захтева и исплате чека се у просеку шест до осам месеци.

У протеклом периоду Удружење је материјално најугроженијим и тешко болесним члановима Удружења додељивало једнократну социјалну и хуманитарну помоћ. Поред редовне доделе ове помоћи прописане Правилником, изменама Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи у Удружењу војних пензионера Србије, ова помоћ се додељује и породици преминулог члана УВПС од ковида-19.

мр Александар Симоновски

Ђуприја

ИЗАБРАНО НОВО РУКОВОДСТВО

У просторијама УВП Ђуприја 6. априла одржана је седница изборне Скупштине општинске организације УВП Ђуприја. Скупштину је отворио председник Никола Милковић, а након отварања, вођење је преузео Радомир Вигњевић, који је саопштио дневни ред и наставио са преседавањем.

Седници су присуствовали Љубомир Драгањац, председник УВП Србије, Зоран Вучковић председник ИзОд ГлОд Скупштине УВП Србије и други гости. Поднет је извештај о раду Општинског одбора УВП Ђуприја, затим извештај Надзорног одбора, обављен избор органа Скупштине за Општински одбор и Надзорни одбор, утврђен предлог кандидата за органе УВП Србије и др.

Поднети извештаји су једногласно су усвојени. За председника Општинског одбора УВП Ђуприја изабран је Радомир Вигњевић, а за потпредседника Никола Милковић. Јавним гласањем изабрани су и остали чланови за органе Општинске организације.

Зоран Вучковић, председник ИзОд ГлОд Скупштине УВП Србије присутне је информисао о тренутном стању у УВП Србије и осталим чињеницама од значаја за војне пензионере, углав-

Заједничка фотографија (с лева на десно) Зоран Вучковић, Никола Милковић и Љубомир Драгањац

ном са тежиштем на стамбеној проблематици.

У завршном делу седнице изборне Скупштине присутнима се обратио и председник УВП Србије Љубомир Драгањац истакао значај, место и улогу општинских одбора УВП. Честитао је Радомиру Вигњевићу на избору за председника општинског одбора УВП Ђуприја и пожелео му успешан рад. О раду ОО УВП Ђуприја изразио се веома похвално, а информисао је чланове о тренутним проблемима рада УВП Србије и дефинисао наредне правце

рада и деловања удружења.

Седница изборна Скупштине завршена је обраћањем досадашњег председника ОО УВП Ђуприја Николе Милковића, који је председнику УВП Србије Љубомиру Драгањацу и председнику ИзОд ГлОд Скупштине УВП Србије Зорану Вучковићу уручио захвалнице за помоћ који су пружили ОО УВП Ђуприја.

Седницу је закључио новоизабрани председник Радомир Вигњевић и присутне позвао на пригодно коктел.

Р. Младеновић

Из Градске организације УВП Ваљево

ПОЈАЧАВАЊЕ АКТИВНОСТИ

Новоизабрани Општински одбор УВП Ваљева

На основу Одлуке ГО УВПС, одредаба Статута УВПС, у Градској организацији УВП Ваљево 8. априла одржана је 8. седница редовне изборне Скупштине. Скуп је отворио председник ГрОр УВПС Ваљево Миро Радић.

После интонирања химне и минута ћутања посвећеном сећању на преминуле колеге, предложио је чланове радног председништва, што је Скупштина једногласно прихватила.

Седницом је председавао Душан Лончар, који је поздравио присутне делегате и госте. Предлог верификационе и кандидационе комисије је једногласно усвојен, као и предлог записничара, оверивача записника и радне групе за састављање закључака са Скупштине.

Текст Пословника о раду прочитао је Остоја Панић, који је усвојен једногласно.

Досадашњи председник ГрОр Миро

Радић поднео је извештај о раду Градске организације у протеклом мандатном периоду, а затим је поднет и извештај о раду НО ГрОр у протеклом мандатном периоду.

По усвајању извештаја изабрано је ново руководство ГрОр УВП Ваљево. За председника ГрОр поново је изабран Миро Радић, а за потпредседника Иле Милановић.

Изабрани су и нови Градски одбор и Надзорни одбор.

Редовној изборној Скупштини присуствовао је председник ИзОд УВПС Зоран Вучковић, који се присутнима обратио пригодним говором и пружио потребне информације о активностима УВПС и актуелностима везаним за статус војних пензионера.

Пригодним речима и честиткама присутнима се обратила и госпођа Јасмина Белкхири, председница Удружења инвалида града Ваљево.

Новоизабрани председник Миро Радић рекао је да ће дати све од себе да се рад ГрОр унапреди, и да ће се борба за бољи статус војних пензионера у Ваљево одвијати појачаним интензитетом.

Конституисање новог Градског одбора обављено је 20. априла. За секретара ГрОд ГрОр изабран је Зоран Џолић.

Ваљевски војни пензионери неће посустати у борби за остваривање својих законом загарантованих права. Уједно ће активно учествујући у друштвеним активностима локалне заједнице.

Годишњи скуп земунских војних пензионера

РАДОМ ПРЕВАЗИЛАЗЕ ПРОБЛЕМЕ

На седници је изнет захтев да се права војних осигураника изједначе са онима који важе у цивилном здравству осигураника и да се испоштују специфичности војне професије.

Многе активности омео је планетарни вирус: детаљ са седнице

У просторијама општинске организације УВПС Земун 11. априла одржана је седница годишње Скупштине тог Удружења. Скуп су, осим делегата, присуствовали Зоран Вучковић, председник ИзОд ГлОд УВПС, Остоја Поповић, члан ИзОд ГлОд УВПС, Бранислав Миленковић, председник СУБНОР-а Земун и Бранислав Павковић, председник општинске организације Савеза пензионера Србије.

Извештај о раду поднео је председник ОпОд Славко Дошеновић.

„Ушли смо у 29. годину постојања, трајно опредељени да право и проблеме из ПИО и здравственог осигурања, те стамбеног обезбеђења и социјално-хуманитарне помоћи остварујемо преко легалних институција. Постигнути резултати су солидни, мада има доста проблема који нису решени.

Удружење је у протеклом периоду КВП пружало стручну и сваку другу помоћ, непосредно, путем информација, сајта удружења и листа „Војни Ветеран“ о свим статусним и другим питањима од значаја за војне пензионере. У протеклом периоду ангажовали смо се на бројним задацима. Између две изборне скупштине одржано је двадесет пет седница ОпОд, од тога 11. редовну 14 телефонских на којима смо разматрали текућу проблематику КВП и информисали чланове Удружења о свим релевантним питањима која се тичу статусног положаја наших пензионера. Рад Општинског одбора је у протеклом периоду био веома отежан због пандемије ковида 19.

У протеклом периоду ангажовали смо се на редовним задацима, а тежиште је било на помоћи члановима који су оболели од вируса корона, пружању помоћи породицама умрлих чланова од те болести. На дописној Скупштини УВПС одржаној у априлу 2021. године промењен је члан 3. став 1. Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи“ додавањем члана 2. који гласи :

„Изузетно од става 1. овог члана, социјална и хуманитарна помоћ може се доделити и члану породице корисника војне пензије који је био члан Удружења војних пензионера Србије и који је преминуо од болести ковида 19.”

И даље се помажу социјално и хуманитарно ангажовани чланови који остварују месечне приходе највише до 18.189,04 динара по издржаваном члану породице, рефундирају се купљени лекови, итд.“, рекао је Дошеновић.

Како је на седници речено, због пандемије ковида 19. здравствена заштита је знатно усложњена, а и због мањка медицинских радника, који су прешли у ковид болнице. Удружење је посветило посебну пажњу овом питању. Главни одбор Скупштине УВПС здравствену заштиту оцењује да је без посебних помака од прошле године, а посебно забрињава што је прописивање лекова, рецепата, нестабилно, час на два месеца, час на месец дана (у грађанству је то до шест месеци). Тако се генерише већи број проблема у војномедицинским установама на ни-

воу примарне здравствене заштите. Дешава се да се лекови дају на 30. дана, преглед закаже за 40 - 45 дана, тако да тај период пацијент решава куповином лекова без могућности рефундације.

Годинама УВПС, Главни одбор и председник Удружења интервенишу да се уговор о техничкој пословној сарадњи између Фонда за СОВО и РФ-ЗО Србије иновира и реши проблем санитетског превоза хитних случајева, као и питање стоматолошког збрињавања.

Примарну и секундарну здравствену заштиту војни пензионери Земун остварују у ВМЦ Нови Београд, којом нису у потпуности задовољни. Терцијални ниво остварује се на ВМА, где се јавља доста проблема, посебно код заказивања прегледа. Осим тога дуго се чека на поједине дијагностичке процедуре у појединим кабинетима.

На састанку је изнет захтев да се права војних осигураника изједначе са онима који важе у цивилном здравству осигураника и да се испоштују специфичности војне професије.

Стамбена проблематика у претходном периоду није се много променила, али се не креће на боље. И даље су несразмерне разлике у додели стана између активних и пензионисаних старешина. У неусловним војним објектима Београда живи 900 породица. Откуп неуређених станова је веома неповољан. Сматра се да цену откупа треба умањити за трошкове уређења стана. Потребно је решити проблем становања у СРЦ Сурчин.

Земунски војни пензионери су остварили успешну сарадњу са сродним удружењима и организацијама, а посебно са Клубом Ваздухопловстава Земун, СУБНОР-ом, Удружењем пензионера Земун, и локалном самоуправом.

Претежно свакога месеца у сарадњи са удружењем пензионера Батајница организован је излет.

Социјало-хуманитарну помоћ добило је 23 члана у вредности од 660.000 динара

У оквиру признања додељени су: једна Повеља УВПС, 76 плакета, 63 књиге и два пехара.

За председника ОО УВПС Земун поново је изабран Славко Дошеновић, за заменика Слободан Петриковић, а за чланове Општинског одбора Мирослав Маринковић, Ђуро Почуча, Јово Бранковић, Јандрија Цупаћ, Гојко Божовић, Драган Јовановић, Стево Ђушић, Рефик Спасић и Миодраг Жижич. Нови чланови Надзорног одбора су Томислав Ивановић, Луиза Ђукић и Снежана Тесла.

„Време пред нама биће испуњено многобројним активностима, нећемо попустити нити штетити себе док не остваримо оно што нам припада. Тежиште рада биће решавање статусних питања пензионера, разрешење текућих проблема Удружења, праћење стања чланства и решавање текућих здравствених и стамбених проблема КВП“, закључио је своје излагање Славко Дошеновић.

Т. Митушев

Делегати су с пажњом саслушали извештај

Скуп чукаричких војних пензионера

ПОЗИТИВНИ ПОМАЦИ

У просторијама Месне заједнице Церак 25. априла одржана је седница годишње Скупштине општинске организације Чукарица. Осим делегата из месних организација скупу су присуствовали председник УВПС Љубомир Драгањац, чланови ИзОд ГлОд Остоја Поповић и Слободан Пејовић и председник Надзорног одбора УВПС Миле Глумац.

На Чукарици од укупно око 2.000 КВП, њих 690 су чланови Удружења.

Како је истакнуто у извештају председника ОпОд Зорана Јанковића, УВПС Србије већ годинама чини све да на законит, легалан и легитиман начин заштити интересе својих чланова и целокупне војнопензионерске популације, посебно када је реч о уставним и законом загарантованим правима. Нажалост многе проблеме државна администрација није решила у складу са законом и подзаконским актима, па су права КВП све више нарушена.

„Као најзначајнији садржаји и поље деловања општинске организације у протеклом периоду издвојили су се: (1) рад на омасовљавању чланства али недовољно, информисање о актуелним питањима, (2) сарадња са сродним организацијама и органима власти у општини Чукарица, (3) посете и помоћ оболелима, тешко покретним КВП и члановима удружења (неколико пута годишње, уз пригодне поклоне, ради информисања, разговора и подршке) (4) изјављивање саучешћа и присуство на сахранама преминулог члана.

Месни и Општински одбор су у више наврата достављали вишим органима удружења иницијативе и предлоге за решавања или покретања решавања појединих важних организацијских питања КВП. Произлази да је општинска организација у протеклом периоду добро радила, али да још има много резерви да се тај рад унапреди, нарочито у правцу већег ангажовања чланова у разноврсним активностима.

Питање је само како привући чланове и остале КВП да се ангажују за своје и добро свих нас, за стварање разноврснијег и бољег садржаја живота у „трећем добу“.

Досадашње искуство говори да је људски фактор далеко надилази проблем избора и конституисање органа и тела у општинској и месним организацијама“, рекао је између осталог Јанковић.

Метод рада ОпОд и МОд је комбинован, што значи да се примењује колективан рад, затим рад ужег руководства МОд, ОпОд и појединца. Сматра се да овакав рад треба наставити јер ће се тако постићи бољи резултати. Уобичајено је да ОпОд одржава седнице свака два месеца и чешће, а месни одбори углавном једном месечно. Уведена је пракса да део ОпОд, неки чланови МОд сваког понедељка, у просторији месне заједнице од 10,30 до 12,00 часова, па и дуже раде у корист КВП.

Све информације добијене од ГлОд и ИзОд УВПС Србије у време се прорађују у месним организацијама.

„Наш лист *Војни ветеран* који обрађује тематику пензионерске популације, наишао је на велико одобравање и захвалност код већине КВП. Њих више од 80 чланова претплатници су на тај лист. Морамо учинити напор да се тај број повећа.

Брига о КВП једно је од питања стално присутно у нашем раду, посебно у области лечења, где има примедби на дуга чекања прегледа код специјалиста и дијагностике прегледа.

Обрада и достављање захтева за социјалну и хуманитарну помоћ један је од значајних обавеза општинске организације. У прошлој години захтев је поднело 15 чланова и сви су позитивно решени.

Новчана средства су скромна и стога се материјално-финансијски план и план утрошак са анализом“, истакао је Јанковић.

По правилнику о наградама и признањима појединим члановима који су се посебно истакли у раду, а на свечаном скупу, приликом обележавања годишњице формирања општинске организације одата су признања.

„Са постигнутим не смемо се задовољити, али Удружење је оправдало своје постојање. У извештајном периоду и поред бројних проблема и одређених слабости, ипак је Општинска организација УВПС Чукарица успела да оствари организациони напредак у сваком погледу“, закључио је седницу Зоран Јанковић. **З. П.**

Градска организација УВПС Краљево је 28. априла, у великој сали Дома ВС, одржала је седницу изборне Скупштине осмог сазива. Присутствовала су 42 члана Удружења и гости међу којима председник УВПС Љубомир Драгањац, председник ИзОд Зоран Вучковић, представници локалне управе, јединица ВС и сродних организација и удружења из Краљева.

У изнетој анализи четворогодишњег рада, потпредседник Градске организације УВПС Краљево Вукашин Родић истакао је да Градска организација УВПС Краљево „покрива“ општине Краљево, Врњачка Бања, Рашка, Нови Пазар и Тутин и да за чланове има 78% укупног броја корисника војних пензија. И поред великих тешкоћа које су имали посебно у време пандемије короне, успели су да привуку нове чланове и пружи помоћ у остваривању права и решавању проблема везаних за пензијско осигурање, здравствену заштиту, стамбену проблематику и солидарну помоћ најугроженијим члановима.

На самом су врху у остваривању права на солидарну и хуманитарну помоћ, што говори о добро организованом раду, али и о томе да организација има велики број чланова којима је та помоћ неопходна. Додатно је додељена и помоћ породицама које су имале смртни случај везан за корону.

За труд и посвећеност Команде 2. бригаде и здравственог особља корисницима здравствених услуга постоје углавном речи хвале, док су за мерке на рад ВМА и даље честе.

У Краљеву је око 80 КВП без икаквог стана. Део пензионера тај проблем решио је узимањем кредита од 20.000 евра и то је, нажалост, био једини начин решавања, иако многим, а посебно бројнијим породицама, то није повољна варијанта. Велике наде су полагане у изградњу станова на Воћаревим ливадама у Рибници, али су и ту КВП остали у дружном плану, јер је КВП станова обављена по посебним правилима које већина пензионера не може да испуни. Најповољније би било да се ови станови додељују по постојећим ранг-листама и важећем Правилнику. Такав предлог је и достављен надлежним органима.

Однос Команде 2. бр КоВ и њој потчињених команди у Рашкој и Новом Пазару према УВПС је врло коректан. Предлози и захтеви војних пензионера се одговорно прихватају и разматрају. Чине се озбиљни напори да се нађе најповољније решење за уочене проблеме.

Нажалост, број чланова се из године у годину смањује јер је број младих пензионера далеко мањи од броја умрлих, тако да их је за ове четри године преко стотину мање.

Краљевачки хоризонти

У СЛУЖБИ ВОЈНИХ ПЕНЗИОНЕРА

На почетку седнице одата је пошта преминулим члановима

Остварује се добра сарадња са већином сродних организација и удружења.

Војни пензионери редовно учествују у обележавању свих важних догађаја у организацији локалних управа или јединица Војске Србије.

У име Надзорног одбора извештај Скупштини је поднео Ђуро Медаковић.

До сада по том питању није било озбиљнијих проблема нити потребе за предузимањем било каквих мера.

У наредном периоду већа пажња посветиће се обиласку старих, болесних и

тешко покретних чланова јер је корона и ову активност у последње две године свела на минимум.

Председник Извршног одбора УВПС Зоран Вучковић је детаљно образложио све потешкоће и примедбе везане за решавање стамбених питања КВП, што свакако и јесте најважније питање за све оне који немају стан. Такође је истакао шта је све Главни одбор УВПС до сада предузимао да се неповољна ситуација реши, или бар ублажи.

Председник УВПС Љубомир Драга-

њац истакао је да је УВП Краљева једно од бројнијих, да покрива велику територију и да је међу активнијим у Србији. Навео је све најважније активности које је предузимало УВПС у протекле четири године и догађаје који су били од утицаја на статус и живот корисника војних пензија. Истакао је да ће се све те активности и у наредном периоду интензивирати, све до проналажења коначних, позитивних решења. Захвалио је Градском одбору на добром раду и на организацији изборне Скупштине.

У дискусијама чланова Скупштине који су се јавили за реч углавном су потенцирана питања везана за проблеме у раду ВМА, обиласку старих и болесних, присуство сахрана преминулих чланова и пружање одговарајуће помоћи њиховим породицама и потреби усклађивања пензије онима који су пензионисани пре 2012. године са пензијама након тог периода.

Након једногласног усвајања поднетих извештаја и разрешења дужности старих органа Скупштине изабрани су и нови органи: Градски одбор од девет чланова и Надзорни одбор од три члана. За председника Градског одбора у наредном четворогодишњем мандату је изабран Радоје Томашевић, а за потпредседника Вукашин Родић, док је за председника Надзорног одбора изабран Душан Дотлић.

На скуповима који су претходили овој Скупштини у Месној организацији Нови Пазар за председника је изабран Жарко Ковачевић, у Рашкој ту дужност обављаће Радосав Мајдак, а у Врњачкој Бањи - Славиша Миленковић.

Локална средства информисања су, као и увек до сада, пропратила седницу Скупштине и издвојили простор у информативним емисијама.

Јован Симић

Ниш

НОВО РУКОВОДСТВО

Седница изборне Скупштине Градске организације УВПС Ниш одржана је 19. априла у малој сали Дома Војске Ниш.

На почетку делегате Скупштине је поздравио председник ГрОрг УВПС Ниш Милутин Пантелић, а затим је интонирана химна Републике Србије. Председник је поднео извештај о раду за период од 2018. до 2022. године. Председник Надзорног одбора је поднео Извештај тог тела 2021. годину. План рада и тежишне задатке за 2022. годину предложио је такође председник Градске организације. Оба извештаја, план рада и тежишни задаци усвојени су једногласно.

За новог председника Градске организације УВПС Ниш изабран је Зоран Јашовић, а за потпредседника - Небојша Жив-

ковић.

Након тога једногласно је изабрано 15 чланова Градског одбора, од тога 12 чланова по функцији (10 председника месних организација, председник и потпредседник Градског одбора, који је уједно и председник једне месне организације, председник Комисије за здравство, председник Подружнице Клуба генерала и адмирала и председник Удружења пензионисаних летача и падобранаца).

За Надзорни одбор једногласно су изабрани: Илија Лилић,

(председник), Ратко Анђелковић Драго Вуковић, (чланови).

Изабрано је и шест чланова Скупштине УВПС: Мато Пили-

чић, Милинко Николић, Душко Ђенић, Властимир Цветковић, Иван Милошев и Зоран Јашовић.

3. Ј.

Агресија НАТО-а на СРЈ 23 године после

ВРЕМЕ ЈУНАШТВА И ПРКОСА

У асиметричном рату који је НАТО водио против мале државе Србије (СРЈ), однос снага је неупоредиво био на страни те алијансе. Али неповољан однос снага наша војска је надокнађивала оригиналном вештином ратовања. Довођење 252. оклопне бригаде из срца Шумадије на простор Косова и Метохије био је сјајан пример ратног умећа. Одбрана у рејону карауле Кошаре пример је незабележеног херојства и витештва.

Генералштаб ВЈ издао је на почетку рата наређење за ојачање Треће армије 252. оклопном бригадом Прва армије и њено довођење на Косово и Метохију из гарнизона Краљево. У условима агресије НАТО-а, био је то изузетно тежак и сложен задатак. Тај војнички подухват описан је у књизи Клуба генерала и адмирала Србије „Војска Југославије у одбрамбеном рату 1999. године.

Према „Замисли Команданта Треће армије за извођење одбрамбене операције у случају копнене агресије на Космет“, 252. оклопна бригада предвиђена је за одбрану на Другом појасу Приштинског корпуса. Због тога је у Првој етапи одбрамбене операције претпотчињена Приштинском корпусу, после чега се ангажује у резерви Треће армије.

Задатак Команди Треће армије и Приштинског корпуса био је да у сарадњи са Командом Крагујевачког корпуса Прва армије доведу бригаду у зону одбране Приштинског корпуса у условима интензивног дејства авијације.

Према наређењу и плану Генералштаба Војске Југославије и Команде Крагујевачког корпуса, који су направљени у сарадњи са Командом Треће армије и Приштинског корпуса, било је предвиђено да бригада крене на марш у 20.00 часова и да маршује у две колоне: прва, главна колона, борбена оклопна возила, која се превозе железницом; друга, помоћна, коју чине позадинске и остале јединице на моторним возилима, које маршују сопственим ходом. Маршрута је била: Краљево – Рашка – Лешак – Косовска Митровица – Приштине – село Лапушник – Клина. Дужина маршруте је око 250 километара.

Главна колона, са тенковима, била је укрцана на три железничке композиције, предвиђене да у утврђеним временским интервалима иду једна иза друге.

Оперативци Треће армије и Приштинског корпуса „снимили“ су начин дејства авијације НАТО-а. Напади су били најслабији између 4.00 и 8.00 часова, али са повременим налетима извиђачке авијације и авиона А-10. Поред тога, код сваког прекида дејства, вршена је симулација налета авијације.

Поред осталих решена су и следећа питања: сигурна и непрекидна веза између железничких композиција и моторизованих колона; добра веза и координација са желе-

Начелник Штаба Врховне команде
генерал Драгољуб Јоданић

зницом; прикупљени прецизни подаци о броју тунела и мостова на маршрути; утврђене дужине сваког тунела и дужине сваке железничке композиције; регистроване све рампе за искрцавање тенкова са железничких вагона; утврђене погодне обилазнице око свих мостова на Ибру; пронађени су погодни рејони за склањање моторних возила ако буду откривена и нападнута; формирани посебни тимови за решавање ових питања и праћење покрета колона.

Главна и помоћна колона

Команда Треће армије издала је наређење и регулисала: (1) да се упуту заједнички тим Треће армије и Приштинског корпуса у 252. оклопну бригаду ради координације; (2) да се одреде јединице из Приштинског корпуса за обезбеђење проласка композиција на успутним станицама и критичним деоницама, посебно кроз Косовску Митровицу, Вучитрн и од Косова Поља до Клине; (3) да се изврши добро маскирање тенкова на вагонима и измене силуете тенкова; (4) да се изврше припреме да поједини тенкови могу дејствовати и са вагона; (5) да се прецизно планира „сакривање“ композиција у тунеле и усеке на прузи у случају налета авиона; (6) да се обезбеди сигурна веза са коман-

Генерал Владимир Лазаревић, у време агресије командант Приштинског корпуса

дом транспорта и свим композицијама са Оперативним центром Треће армије и Приштинског корпуса; (7) да се преко делегације при Југословенским железницама обуставе сви предвиђени поласци возова, док се не заврши превозење бригаде и да се заустављање композиција врши без уобичајне процедуре; (8) да код сваког машиновође буде по један старешина са уређајем за везу; (9) да се предвиде места на маршрути, где нема истоварних рампи, како би у случају напада на композицију или оштећења пруге тенкови могли брзо напустити вагоне.

У 19.15 часова, командант 252. оклопне бригаде известио је да ће марш помоћне колоне почети по плану, а главне колоне око 22.30 часа, због процедуралних питања које службеници Југословенских железница завршавају.

Према плану марша предвиђено је да бригада стигне на Косово и Метохију за три дана.

Сутрадан на Командном месту 3. армије, у 11.45 часова извршена је анализа завршених противтерористичких акција у рејонима Подујево, Дреница, Ораховац и Малишево. Закључено је да су све борбене групе извршиле планиране задатке. На анализи су по-

Граничари карауле „Кошаре“ са потпуковником Драгутином Димчевским (у средини) на једном од положаја одбране

стављени задаци о даљем ангажовању јединица после завршених противтерористичких акција.

Предвиђено је да борбене групе из састава 125. моторизоване бригаде, 15. оклопне бригаде, 243. механизоване бригаде, 549. моторизоване бригаде и 37. моторизоване бригаде изврше премештање на нове положаје у рејону Малишева, где су Шиптарске терористичке снаге организовале Оперативну зону „Дрим“ са 122, 115. и 116. бригадом и бригадом „Гани Пачаризи“. Ова јака групација ОВК-а контролисала је централни део Малишевске регије и све комуникације које са простора Косова воде ка Метохији. Због тога је саобраћај на њима био отежан и ризичан.

Донета је одлука је да поменуте јединице Приштинског корпуса блокирају главне снаге Оперативне зоне „Дрим“ и подрже снаге Министарства унутрашњих послова у њиховом разбијању.

Дана 29. марта 1999. године настављен је марш 252. оклопне бригаде.

Моторизована колона 252. оклопне бригаде стигла је до села Биљановац, а прва композиција са тенковима је била пред улазом у место Ушће. Међутим, убрзо затим главна колона је морала да се заустави у тунелу „Лозно“, на излазу из Ушћа, због упозо-

рења да је код моста на Ибру пронађен локатор. Због тога су заустављене и друга и трећа композиција, јужније од места Богутовац.

Од тунела до тунела

Локатор сам по себи није представљао опасност за воз, али је опасан јер емитује сигнале, који наводе авијацију. Због тога га је требало што пре уклонити.

У 4.10 часа, возови са тенковима, пре сванућа, ушли су у тунеле „Кула“, „Павлица“ и „Јеловац“, између Лепосавића и Лешка.

После сванућа помоћна колона је наставила марш, а главна са тенковима је још била у тунелима. Чекао се погодан тренутак да се направи следећи „скок“, између два налета авијације.

У 10.20 часова моторизована, помоћна колона, стигла је на маршевики циљ, у рејон Клине.

У 18.30 часова борбени део 252. оклопне бригаде кренуо из тунела и прошао Косовску Митровицу. Одмах затим и други део бригаде кренуо из Краљева.

У 0.07 часова 30. марта 1999. године први ешелон 252. оклопне бригаде са тенковима стигао је у рејон Клине и почео са развођењем јединица и поседањем зоне одбране. Други ешелон маршовао је по плану.

У 3.10 часова, возови другог ешалона са тенковима 252. оклопне бригаде прошли су железничку станицу Косово Поље и наставили марш ка Клини.

У 5.30 часова и друга колона стигла је у Клину, а Други Механизовани батаљон у Липљан.

И тако је 252. оклопна бригада са најмодернијим тенковима и највећом ватреном моћи стигла је неопажено на Косово и Метохију. Био је то прави подвиг. Довести бригаду, поред шпијунских сателита, најсавременијих извиђачких система и авијације, пред „носем“ планера НАТО.

Мало ко је могао да поверује да се овај задатак може извршити без већих проблема. Показало се да НАТО, поред све технике, није успео да је открије. Стигла је на Космет непримећена.

На опште изненађење и шок планера НАТО и њиховог портпарола Џеми Шеја објављено је „да са на Косову и Метохији у распореду Приштинског корпуса налази нова јединица“.

Одмах по доласку на маршевики циљ, Команде Приштинског корпуса и 252. оклопне бригаде предузеле су бројне маскирне мере и поступке да бригада и даље остане „невидљива“ и за AWACS-е и за сателите НАТО-а. Био је то велики успех, пре свих

старешина и војника 252. оклопне бригаде, Команде Бригаде и команданта транспорта потпуковника Младена Божића, слушаоца 42. класе Школе националне одбране.

Колико су у команди НАТО стрепели од ове бригаде показало се када су одмах из авиона бацали летке у којима су позивали припаднике једног од батаљона 252. оклопне бригаде да се предају „иначе ће их уништити њихови авиони А-10“.

Укрцавање тенкова обављено је у готово потпуном мраку. За дан превозења изабран је онај када је била ниска облачност, тако да је било готово немогуће извиђање из ваздушног простора. По пребацивању оклопне бригаде на Косово и Метохију, бесни планери НАТО-а, наредили су рушење мостова на прузи којом је пролазила композиција и рушење пруге.

Порука начелника Штаба Врховне команде браниоцима

Начелник штаба Врховне команде, генерал-пуковник мр Драгољуб Ојданић упутио је 4. априла те ратне године припадницима ВЈ поруку следеће садржине:

„У тренуцима најозбиљнијих искушења за све грађане СРЈ, у потпуности сте оправдали велике традиције и још већа, судбинска очекивања свог народа.

Рат који нисмо желели, све више се претвара у срамоту оних који су нам га наметнули. Желели су да кидају живо тело наше отаџбине, а доживели су да их се све више стиде и њихови суграђани. Под теретом лажних оптужби и освајачких планова, били смо, безмало, сасвим сами кад су нам спремиле уништење и кад су нас засули убилачким огњем.

Ви сте, драги војници и старешине ВЈ, схватили ту историјску пресудну опасност, јуначки сте презрели претње и зналачки сте руковали оружјем које вам је народ поверио да, као његов штит, спасите опстанак угрожене државе.

Досадашњи ток борбе за независну отаџбину доказује да нас ни надмоћне силе не могу поразити. Ми имамо само ову земљу и само наша она мора остати. То разуме свако разумно и непоткупљиво људско биће на свим континентима. Агресори су, међутим, причали - и још причају - смушене, замагљене, измишљене бесмислице да се ратом чува мир на Балкану; да се бомбама, пожарима, новим гробљима и инвалидима спречава хуманитарна катастрофа и да се сејањем ужаса, какав је посејан и у срцу нашег слободарског Београда, шири демократија. Свету не треба таква будућност и све јаче јој се одупири. А што се нас тиче - никад неће нико поштен из ове земље пристаћи да служи таквим злочиначким плановима.

Зато ми више нисмо сами. А од убица и паликућа све више се одвајају и милиони грађана из њихових и њима савезничких земаља. Чак и међу владама агресорских држава и у редовима тих влада и парламената, све је гласније питање: како се извући из моралне и политичке беде у коју су се заглибили са својим томаховцима на нашем крвљу натопљеном родном тлу и око наших светих споменика, који оличавају вековну борбу за права и слободе.

О разарању наше државе путем силе, или о поробљавању нашег народа самосвојном бићу, они више јавно не говоре.

Помоћник команданта 3. армије генерал-мајор Мирко Старчевић

Стварност је учинила оно што нису могла озбиљна упозорења многих паметних и поштенних личности из Америке и Западне Европе, а да не говоримо о онима из Русије, Кине, Индије и других значајних земаља. Сви су они говорили без успеха, док није - у директној одбрани - проговорили наше оружје“.

Протести грађана код нас и у свету

Слободолубиви и правдолубиви свет је, одмах по почетку агресије, осудио бруталну инвазију НАТО-а. На улицама многих престоних и других градова, су свакодневно организоване демонстрације, протести и митинзи на којима се клицало Југославији и Србији.

Када су пројектили Алијансе (17. априла 1999. године) усмртили трогодишњу Милу Ракић, генерални секретар ОУН, Кофи Анан, изјавио је да су у Југославији „погажени и право и правда“.

Многи светски државници и лидери осудили су агресију, захтевајући да се хитно обуставе ратна дејства и да се да шанса миру.

Писац Петер Хандке упутио је светској јавности и медијима писмо у којем је, после срамних напада на нашу земљу, читава земаљску култу прогласио Југославијом.

У Скопљу више од 20.000 грађана је демонстрирао узвикујући и „НАТО одлази са наших простора“, „Американци убице“, „Пустите Србе да живе слободно“. Запаљена је и зграда америчке Амбасаде. Потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС-а, Вили Винер, је изјавио: „Ово је црни дан за свет, дан када су Повеља УН и међународно право брутално погажени“.

У Атини су грађани масовно изашли на улице. Носили су везане грчке и југословенске заставе, узвикујући пароле против Америке и Клинтона. Масовне демонстрације одвијале су се у Риму, Авијану, Напуљу, Никозији, Букурешту... У Москви су грађани америчку амбасаду засули бојом, јајима и каменицама... Више од 100 држава је осуђивало агресију и противило јој се. Било је то довољно да се сазове ванредна седница Генералне скупштине УН, али ту седницу није „имао“ ко да сазове. Америка се са тим није сагласила.

Наши грађани нису пристајали на то да

их бомбе одвоје једне од других и сатерају у подземље страха. Свакодневно су се масовно окупљали на градским трговима и улицама, на концертима, уз слоган „песма нас је одржала“. Био је то протест против нецивилизоване тескобе коју гола сила настоји да наметне. Није то само прича о мирној и осмишљеној храбрости, већ анатомија душе једног народа, његове потребе за креативним духовним отпором.

Атмосфера заједништва била је духовни штит против агресије оних којима је осећање надмоћи осушило срца и моћ расуђивања.

Све оно што се догађало на последњој стопи отаџбине према Републици Албанији од часа агресије на нашу земљу до завршетка борбених дејстава, може комотно да уђе у анале ратовања, да послужи као лекција како се у веома неповољним борбеним, рељефним и климатским условима одлучно брани држава, шта у одбрани земље значи борбени морал и како се у ситуацијама што често делују као безизлази, манифестују одлучност, храброст, упорност, солидарност, другарство и надасве јунаштво.

Десет на једнога на велики петак

Синоним за јунаштво и одлучност у одбрани територије СРЈ јесте одбрана у пределу карауле „Кошаре“. На велики петак 9. априла више од 1.000 терориста, уз артиљеријску припрему, кренуло је на нешто више од 100 граничара који су се налазили око тог објекта у спремности за одбрану. Они су одлучно одбијали напад за нападом. Био је то покушај НАТО-а да, уз помоћ шиптарских терориста, продре у дубину наше територије. А ишли су веома упорно, без обзира што су им саборци падали покошени испред носа.

„Оно што се десило тог дана улази практично у историју ратовања јер смо променили и моју и одлуке виших командних инстанци. Изменили смо заповест за одбрану земље коју сам већ издао, иако нисам добио заповест команданта Треће армије и начелника Штаба Врховне команде, што је у војној теорији преседан. У извештају са истуреног командног места Приштинског корпуса масним словима било је исписано: Борбени морал је на висини, границу ћемо одбранити по сваку цену! Тако смо без наређења донели одлуку да ћемо одсудно бранити Србију, започиње своје сећање генерал-пуковник у пензији Владимир Лазаревић, тада командант Приштинског корпуса.

Од 24. марта до 10. јуна, колико је трајала агресија НАТО-а на Србију (СРЈ), главни догађаји збили су се на простору Косова и Метохије (КиМ), јер је одвајање и освајање јужне српске покрајине био превасходни ратни циљ у то време 19 најразвијенијих земаља света. Сирене за престанак ваздушне опасности на Косову и Метохији се нису оглашавале по неколико дана јер су авиони агресора непрестано кружили изнад те територије.

Космет је био поприште ратних догађања и током 1998. године јер су шиптарско-терористичке снаге готово свакодневно на неком од граничних одсека, стазама и богазама, у дивљини природе, покушавале да на простор КиМ убаци што веће количине наоружања, минско-експлозивних средстава, муниције и војне опреме. Практично, Приштински корпус је готово две године био у рату, мада је по свим правилима владао

Гусеничари 252. бригаде транспортовани су возовима

мир. До пред избијање агресије генерал Владимир Лазаревић био је начелник Штаба Приштинског корпуса, да би по постављању генерала Небојше Павковића на положај команданта Треће армије, постао командант Приштинског корпуса. Велики део времена током рата, генерал Лазаревић је провео у првом појасу одбране, а не тако ретко био је и на првој линији одбране Кошаре и Србије.

Питали смо га најпре шта се све подразумева, слободним жаргоном речено, под Битком за Кошаре?

Прича о Кошарама је, иако се последњих неколико година све више чује, још увек неиспричана прича о одбрани земље на простору Косова и Метохије Приштинског корпуса Треће армије. Термин Кошаре је метафора за епопеју јуначке одбране Србије на простору Косова и Метохије. Да појасним, Кошаре је један топоним везан за село и караулу, али у војничком смислу оно што се дешавало у одбрани земље, то је један шири простор који обухвата више караула: *Кошаре*, *Морина*, *7. јули* и *Ђеравица*. То је фронт ширине више од 20 километара.

Када говоримо о Кошарама последњих година и у последње време желимо пре свега да истакнемо да је на том широком фронту на самом почетку рата на ускрс 9. априла 1999. године дошло до масовне копнене инвазије, до масовног покушаја борбеног продора у дубину Метохије и Србије, а све у оквиру примене стратегије НАТО-а ваздушно-копнене битке. То није био изолован случај копнене агресије на самом почетку рата. То је, у ствари, широко припремљен план, сачињен у Пентагону, сачинили су га амерички стручњаци. За то постоје докази, чак у Хашком трибуналу. План је имао назив „Стрела“. Копнену инвазију покушало је да оствари више десетина хиљада терориста, припадника оружаних снага Албаније и НАТО снага лоцираних у Македонији и Албанији и имала је две етапе. Прва је носила назив „Стрела 1“ а друга „Стрела 2“. У оквиру прве етапе НАТО је планирао да у најкраћем року, за 7-10 дана, помоћи кичму одбране на том правцу напада: северна Албанија - карауле *Морина* - *7. јули* - *Кошаре* - *Јуник* - *Ђаковица* - *Клина* - ка северном и централном Косову, уз прихват и садејство јаким терористичких снага у ширем рејону Јабланице. То је, дакле, била њихова идеја и због тога су данима вршили бесомучну ракетну, ваздухопловну, артиљеријску и свеколику подршку, вршећи тзв. изолацију бојишта, од границе до дубине од 20 до 30 километара,

спречавајући било какво довођење наших снага или јаче груписање и јачи отпор.

Како су биле ешалониране те снаге?

Морам још једном да поновим да је агресор за операцију „Стрела“ ешалонирао снаге различите структуре, различите организације али све под командом НАТО-а. У првом њиховом ешалону били су, да тако каже башибозлуци, терористи са простора КиМ који су, у 11 различитих логора широм Албаније, претходних 15-20 дана обучавањем за напад на своју земљу, за напад на Србију. За њима су ишли страни плаћеници - муџахедини и припадници Бин Ладенове Ал-Каиде и страни инструктори који су имали задатак да силом оружја приморавају први ешелон да се не повуче, да једноставно иде преко државне границе, да губи главу, а преко њих ће они да наставе продор у дубину КиМ. Трећи ешелон су биле формацијске оружане снаге Албаније и оружане снаге НАТО пакта и механизоване јединице Италије, Француске итд.

Изабрали су 9. април, уз пуни цинизам, јер је Српј у част великог православног празника, 6. априла прогласила вишедневно примирје. Користећи ту ситуацију, а и орографске и топографске предности тога дела државне границе (терен са њихове стране надвишава нашу територију), могућности да дејствују по нашим снагама, рачунајући вероватно и на изненађење, они су кренули 9. априла уз такву ватрену подршку да је све горело у том првом појасу одбране, посебно на првим положајима наше одбране. Горело је и небо и земља. Многи од наших бранилаца назвали су то Вијетнамско у малом. На Јуничким планинама и делу Проклетија снег је био изнад метра висине, казује Лазаревић.

Терористе су дочекали храбри браниоци. На првој линији одбране били су командант 53 граничног батаљона тада мајор Душко Шљиванџин, заменик команданта батаљона мајор Драгутин Димчевски и водник Саша Радојевић, заменик команданта карауле „Кошаре“. Командант карауле Дејан Агочевић, после рањавања, био је на лечењу. Издржали су граничари готово два и по дана без помоћи. А онда је стигло појачање, дошли су им ратни другови из 125. моторизоване бригаде.

У паклу Кошара, више од месец дана, уз надгудске напоре одбијани су напади и чувана је граница отаџбине. По 12 српских војника бранило је положаје на које је јуришало око 300 непријатеља.

На положаје наше војске, од 9. до 27.

априла деловао је један снајпериста из Легије странаца који им је наносио тешке губитке и био кобан по животе многих војника. Снајперисту је користио само по један метак, а потом је правио дуге паузе пре него што би променио положај, а потом поново пуцао. Наши војници никако нису успевали да га лоцирају.

Тог 27. априла, после дејства снајперисте, Тибор Церна је донео своју херојску одлуку. Опростио се од затечених другова, а потом напустио свој заклон. Устао је и викнуо „Усташо! Ајде, пуцај ако си јунак, ја те чекам!“

Снајпериста је пуцао. Метак је погодио Тибора право у груди, али он није пао. Како би створио могућност да непријатељ делује још једном, како би га наши снајперисти открили и коначно елиминисали, Тибор Церна је издржао и остао да стоји. Тако, смртно рањен, окренуо се ка друговима у рову и рекао: „За ову земљу вреди погинути!“ Тада је уследио и други хитац. Метак је погодио Тибора у врат и убио га на месту.

Тренутак касније, српски снајперисти открили су положај одакле је пуцано и елиминисали непријатеља.

Браниоце прожимао висок морал

Херојски подвиг на Кошарама може се до краја разумети само ако се схвати какав је борбени морал владао међу војницима и старешинама. О томе смо разговарали са генерал-мајором Мирком Старчевићем, помоћником команданта 3. армије за морал и информисање:

„Све време ратовања лични пример био је непревазиђено средство за грађење борбеног морала. Знајући шта нас чека, водили смо рачуна да морал буде у функцији реализације постављених задатака. Лични пример је био непревазиђено и мотивишуће средство од команданта армије до командира чета и водова. Представљао је један од одлучујућих чинилаца.

Правилно су упућивани војници, да би остали високо патриотски мотивисани. Ево и конкретног примера. Отац на високом положају у државној хијерархији, неколико пута је свога сина војника позивао телефоном, у намери да га својим везама прекомандује са Космета у унутрашњост Србије. Добио је следећи одговор:

„Тата, молим те, пусти ме да будем човек. Тамо немам другова какви су ови овде. Нећу више да разговарамо о прекоманди“.

Од 1988. године били смо у сталним мерама повишене борбене готовости. Војници нису размишљали о томе ко је испред њих, већ да ли ће часно извршити своју дужност, прича Старчевић и наставља.

Генерали Небојша Павковић и Владимир Лазаревић веома често су пред рат ишли на карауле. Људи су знали ко им је командант. Водили смо рачуна да се војници телефоном јаве родитељима и да се у посебној свесци то евидентира. Ако би неко одвише кратко разговарао, претпоставили смо да постоје извесни проблеми у међусобном односу војника и родитеља. Зато смо на погодан начин постављали питање војнику зашто је тако кратко разговарао? Успевали смо да заједно многе проблеме решимо.

У свакој караули се знало ко је најбољи војник. Када би генерал Павковић поставио питање ко је најбољи међу њима, били су једногласни у одговору. Знали су и ко је други војник по рангу. На лицу места би их по-

хвалио и доделио им десет, односно седам дана наградног одсуства.

И генерал Павковић и генерал Лазаревић, увек би питали војнике имају ли какве проблеме. Ако би добили одговор да имају проблем, често би војника повезали службеним колима до Приштине.

Да знате војници никада нису бежали са караула. Из многих разговора са њима сазнавао сам да су размишљали на овакав начин: Шта ће на то рећи мој командир, како ће реаговати другови?

Ако сазнамо да је неко болестан, из Ђаковице смо на караулу упућивали лекара. Када је нечега било у ограниченим количинама, предност су имали граничари. Сећам се речи генерала Павковића да се граничарима упути више хране него што им је следовало. Говорио је да када се војник врати са патроле на граничној линији треба да га дочекају кајгана, на пример, и топао чај.

Сећам се 1998. године, када је тешко рањени војник Ивица Вукадиновић из Гораздевца. Брзо му је указана помоћ и сва нега. Хеликоптером је пребачен у Ђаковицу, где се налазио истурени пункт нишке војне болнице. Тамо га дочекују лекари Шћекић, Пећанац, и Пантић, са њима виша медицинска сестра. Требало је хитно војнику дати крв, али у Ђаковици је недостајало залиха те крвне групе. Живот Ивицин висио је о концу. Лекари Шћекић, Пећанац и Пантић, пошто им се погодила крвна група, на лицу места му дају крв и поручују својим колегама - узмите нам више крви него што је потребно. А онда се хеликоптером војник пребацује у ВМА. Оданде стиже информација да без трансфузије крви војник не би преживео.

Изненађење на отвореној сцени

Године 2012. покушавао сам да дођем до телефона тог војника. И када сам у томе успео, с друге стране се огласила неповерљива мајка. Избегавала је да директно одговори на моја питања. Онда јој кажем да сам му био старешина и да га зовем због добре намере. Једва ми је поверовала. Она дозволе сина, а овај опрезно са мном. Пита ме да ли сам у време агресије био пуковник. Одговорих потврдно. Па да ли сам мршав и висок, ја опет рекох да. Да би ме проверио, пита ме како су се звала тројица лекара који су му спасили живот. Када сам му издекламовао њихова презимена, питао је како су. Растући сам га са истином да је потпуковник Пантић преминуо.

Замолио сам га да дође на свечаност којом ћемо обележити годишњицу агресије. Одмах је пристао. Понудио сам му и новац за путне трошкове, али ми је одговорио да би се увредио када бисмо му дали новац.

Никоме нисам открио тајну да ће на приредби бити Ивица, осим водитељу програма пуковнику у пензији Мирославу Бакрачу.

Водитељ је тога дана испричао причу о Ивици и његовим спасиоцима. А онда је рекао да је Ивица ту међу њима. Замолио га је да устане. У гледалишту су били и лекари Шћекић и Пећанац. Са њима и виша медицинска сестра. Био је то дирљив сусрет који је многим измамио сузе.

А онда, приликом сусрета са лекарима, видећи да му је једна рука готово укочена Шћекић пита војника колико може да је покреће. Овај одговара да су му лекари рекли како ће трајно стати укочена. Не, не Шћекић

Протести грађања широм Србије

се није предавао, рекао је да ће све бити у реду и да се Ивица већ сутрадан јави у Војну болницу. Лечио га је три месеца, а епилон је било нормално покретање руке.

А патриотизам, питамо генерала Старчевића.

-Постојала је бојазан да ће патриотизам пресушити, а он је бивао све снажнији. Људи су остајали чврсти, несаломиви. Знали су војници, ако буду рањени, да нећемо бити остави на милост и немилост непријатељу.

Рећи ћу и то да војницима никада нисмо лакирали ситуацију. Увек су знали право стање. Нисмо ништа улепшавали. Предано смо им преносили историју, говорили о споменицима и манастирима као нашим светињама, о јунаштву народа.

Непосредно пред рат свратио сам у један манастир. Разговарао са монахињом иначе старешином манастира. Имала је оригинални рецепт за златну боју, која се наноси на иконе. Иначе је доктор хемијских наука. Обавестила ме је да су монахиње криомице обавиле гађања и да неће дозволити да их терористи побију.

У том манастиру била је и једна искушеница. Осамнаест лета је имала. Угледала је нашег старешину, заљубила се у њега, а овај је после тога често долазио на литургије. Видевши то старешина манастира, мата Макарија, позвала је искушеницу и рекла јој: „Дете пред тобом је живот. Пођи за оног дечака, изроди му децу. Имаш мој благослов“.

Искушеница ју је послушала...

А шта је најтеже било у рату?

-Гледао сам људи како плачу за својим погинулим другом, а онда после сат времена већ су у функцији одбране, у борби. Један од њих, видно потресен што је изгубио другог, рекао је: „Сад ћу ја њих!“. Немој тако да радиш, рекох му. Буди смирен као да си на пикнику, као да желиш да обориш јабуку и биће ти сигурна рука. Немој да учиш да мрзиш. Мржња храни зло у људима.

Ратно другарство

Међу најважније услове за висок морал у рату су међусобно поверење, лични пример и кохезија колектива. У заповестима наших команданата увек су у центру пажње били

животи и здравље војника. А војницима је стално било на памети да ли ће испунити очекивања команданата. Говорили смо им да морају бити достојни свога народа.

И да не заборавим, ратно другарство је била најчвршћа веза у сваком војничком колективу, рекао нам је Старчевић.

Сваки борац на Косову и Метохији могао би да исприча своју узбудљиву причу везану за одбрану наше јужне покрајине.

Генерала Лазаревића питамо да ли је одбрана Србије свим средствима била дубоко уврежена у свест и срца бранилаца?

-И ја као командант корпуса и командант армије били смо спремни да погинемо. Дошли смо у рејон Батуше. Засули су нас артиљеријским пројектилима. А кренули смо из рејона Грачанице, централног дела Косова. Дошло је до стабилизације одбране, до општег појачаног расположења и ми смо тада, сви који смо се нашли на том делу фронта, прећутно донели одлуку да ћемо бранити Србију по сваку цену. Одлука нигде није била написана. Нисмо одлучивали на основу тога од кога се бранимо, већ које светиње иза нас бранимо. Пре свега бранимо хиљаде војника, у другом појасу одбране, становништво, бранимо Космет, бранимо Србију. Та ненаписана одлука да ћемо бранити Србију свим средствима, довело је до појединачних хероизама. Рецимо Тибор Церна који је рекао да за ову земљу ваља погинути, касније једна наша добровољка из 125. бригаде, Слађана Карађорђевић, мајка шесторо деце, поручује: „И мртва ћу бранити Србију“. На хиљаде је таквих примера. Наш атлетичар Раичевић требало да је оде на припреме за олимпијаду у Атини. Рекао је „Не, ја морам ићи да браним Србију јер је у питању отаџбина“. Ти војници и старешине су се нашли у првом појасу одбране и Драгутин Димчевски и Душко Шљиванчанин и командири караула нашли су се готово у безизлазној ситуацији, али је иза њих и са њима била Команда Приштинског корпуса. Једноставно сачували смо фронт.

Шта је пресудно утицало да та операција „Стрела 1“ није успела?

-Хоћу да споменем неизмерни хероизам свих наших бораца. У мојим у борбеним извештајима који су упућивани Команди Треће армије, а тек касније сам сазнао да су

Протести грађана Кине против агресије НАТО-а на СРЈ

ишли и до Штаба ВК, што није уобичајено, па и директно до председника државе све је писало што се догодило. То што су борбени извештаји корпуса ишли до председника државе није у складу са војном доктрином, али се сматрало да је било потребе да тако функционише извештавање. У тим извештајима има и појединачних имена, имена тих јунака, са одбране тог дела фронта.

У једном тренутку терористи који су нас каменом могли гађати, ушли су у порушену караулу Кошаре. Ми нисмо били у Караули. Зграду су срушиле снаге НАТО-а. Када су они славили и приказали свету да су ушли на територију Космета, нормално је било да смо то спречили, јер смо артиљеријом ликвидирали преостале зидине карауле и све оне који су мислили да је то њихов бастион, да ће одатле да надиру. Завршили су тамо где су мислили да су освојили српску територију.

Ратна лукавства

Шта бисте извојили од мера које су предузете да би агресија била заустављена?

-Сукцесивно смо ојачавали тај део фронта јер смо знали да непријатељ неће одустати. Фронт се ширио и лево и десно, па ће се у једном тренутку практично проширити на 60-80 километара, све до Паштрика и Коритника. Када говоримо о тим догађајима, нису то више само Кошаре, нити Морина, а ни караула Павле Илић, већ се фронт простира према Деви, Паштрику, Коритнику.

Моја оцена је да смо формирањем привремене јединице чији је назив Одред специјалних снага, пресудно донели стабилизацију на фронту. Дакле, наредио сам да се та јединица формира из састава 72. специјалне бригаде, 63. падобранске бригаде, 52. батаљона војне полиције и из неких других јединица. Одред је добио задатак да вештим маневрима, применом ратних лукавстава, нанесе што веће губитке агресору, да га што дубље врати на његову територију и тиме олакша поседање положаја за одбрану наших јединица које су биле по дубини, а нису поселе први појас одбране у оквиру бригада. Одред је бројао више стотина старешина и војника. Био је јачи од батаљона. О тој јединици се малао зна.

Сећам се неких обраћања падобранаца. У то време мајор Илија Тодоров молио ме је да им дотуримо муницију јер имају само три до четири метка по човеку. Рекао сам им да сачувају два метка за себе, а два да испале у праве мете, јер се, због потпуне изолације бојишта, није могла дотурити муниција. Кога год да пошаљете као појачање, био је изложен јакој ватри. Послао сам, на пример, пуковника Трајковића, начелника обавештајног органа корпуса који је тешко рањен. Затим на првој линији одбране тешко је рањен мајор Душко Шљиванчанин. Да би лакше савлађивали простор, зато сам формирао тај одред. На караули Морина рањен је пушкомитраљезац, да би, наставши се у близини, то оружје преузео пуковник Трајковић и наставио да одбија нападе терориста.

Када је отпочела копнена агресија мајор Душко Шљиванчанин је тражио артиљеријску подршку. Није је добио јер смо били обзирни да наша земља не отвара ватру по суседној земљи. Албанија је класичан пример земље агресије. Али ми смо се суздржавали. Тек када су ушли на нашу територију, ми смо онда употребили корпусну артиљеријску групу и у потпуности стабилизovali фронт.

На таквом терену изнад 1300 метара надморске висине ангажовали смо и део оклопно-механизованих јединица. Сећам се да ми је генерал Павковић рекао: „Лазаревићу то је сулуда идеја“. А ситуација је управо напосто захтевала тенкове. Наиме, на албанској страни су била таква утврђења, такви бункери из времена Енвера Хоџе, да авијација није могла да их уништи. Једино су то могли да учине тенкови. И заиста, уз велику решеност неколико тенковских посада, оне су изашле близу врха, на границу и разбиле та утврђења. Тенкови су гађали са од неколико стотина до 1000 и 2000 метара. То су јединице „прегореле“ у 1998. години. Нису се бојале ничега. Врхунски оспособљене. Можете да замислите када су се појавили тенкови како је то деловало на наше војнике и старешине.

Имао сам прилику да разговарам са једним од нишанџија још току рата. Рекао ми је да су све то неутралисали. Из бункера су искали разни пси рата, међу којима је би-

ло и црнаца. Тенковске посаде су урадиле свој посао и вратиле се назад без губитака и оштећења.

Четврта компонента која је значајно допринела ојачању фронта који се ширио били су наши инжењеријски састави. Све те стазе и богате које су могле да воде ка дубини наше територије, запречили су инжењерци. Уз велике губитке снаге агресора нису могле даље да кроче. Али је тај део фронта остао отворен. Све до краја рата кидисали су на наше јединице. Изгубили су тзв. бригаде на том делу фронта. Имао сам прилике да видим филм албанске производње (настао у Републици Албанији), снимак на којем је приказано како они сахрањују албанске војнике и стране инструкторе. Сећам се једног имена припадника НАТО-а - Ђузепе.

Непремостиви бедем

Ко је све заслужан што у „Стрели 1“ непријатељ није постигао планиране циљеве?

-Дакле, ни „апачи“ ни ангажовање најсавременијих авиона, нити употреба хемијског оружја, употреба ракетних система земља-земља, ништа није помогло агресору јер су на другој страни као непремостиви бедем били патриотизам и јунаштво наших јединица ангажованих у одбрани у првој етапи непријатељске операције „Стрела“. Нећу посебно да издвајам јединице. Први удар зауставили су припадници 53. граничног батаљона, а онда по дубини биле су ангажоване снаге 125. моторизоване бригаде, пре свега други батаљон, затим снаге 549. бригаде, чија то није била зона одговорности. Наиме, 2. батаљону са мајором Влахом Вуковићем на челу, наредио сам да са другог положаја крене и затвара одређене правце. Признање одајем јединицама војне полиције и извиђачко-диверзантским јединицама Приштинског корпуса, затим јединицама потчињеним Приштинском корпусу: 72. специјалној и 63. падобранској бригади, па корпусној артиљеријској групи, инжењеријским саставима. Све те јединице и састави учествовали су у одбрани на правцу Кошара.

Кошаре су по жестини напада, по циљевима, по ангажованим снагама, по бруталности напада, по садејству терористичких снага по дубини, нама иза леђа, и у самој Ђаковици, па десно или западно Јабланица, обимна а недовољно испричана прича. Фронт је остао до краја рата стабилан и у нашим рукама.

Постојо тај покушај продора на територију Србије није успео, фронт се веома брзо ширио на њихово десно, односно наше лево крило и 30 - 40 км према Призрену, Паштрику и Коритнику, према караулама *Лукен, Горжуп, Стојановић* и др. А то је већ операција „Стрела 2“.

На десетине је херојских прича. У току дана више пута један положај прелази из руке у руку. Значи као да смо ратовали у Другом светском рату. Десетар Шарац одбија напад око 300 црнокошуљаша. Сви су остали на ледини. То је 30 на једнога. То су типични борбени извештаји. То су документи из рата. То је крупна грађа. И водника Миловановића, који је тешко рањен забранио да му наши прилазе, јер се од јаке непријатељске ватре до њега није могло. Нисмо успели да га извучемо и до дан данас не знамо његову судбину.

Звонимир ПЕШИЋ

Деветог априла, на Велики петак 1999. године започела је битка која је за веома кратко време добила ореол епског подухвата, у коме је 115 граничара и шест старешина Војске Југославије успело да заустави две бригаде такозване Ослободилачке војске Косова. Два дана и две ноћи, одсечени, без могућности да им стигне помоћ, бранили су осам километара државне границе. Својеврсна верификација тог подухвата стигла је прошле године, када је битка за Кошаре званично ушла у историју за осми разред основне школе.

Током агресије НАТО-а 1999. године било је много места где су браниоци исказали херојство, али многи мисле да су Кошаре постале синоним храбрости, патриотизма и исправне борбе у којој смо ми бранили нашу кућу, наш праг, нешто што нам припада по међународном праву и свим људским и Божијим законима, каже данас заставник прве класе Саша Радојевић, тада водак, заменик командира Карауле „Кошаре“.

– Имао сам 19 година и у то време заиста нисам био свестан шта смо урадили. Нисмо знали да пишемо историју, јер зауставили смо копнену агресију на нашу земљу. Иза нас су били манастири Високи Дечани и Пећка патријаршија, наша културна баштина. И заиста се питам шта би било са нашим народом у Метохији и нашим светињама да је тада пробијена државна граница. А као круна наше чврсте и непробојне одбране дошла је и Резолуција Савета безбедности 1244.

Захваљујући Димчевском данас имате мене за саговорника

Сећајући се тих дана, и посвећености коју су исказали његови саборци, Радојевић сведочи да су караулу гледали као на своју кућу, војнике око себе доживљавали као браћу, а у злу које их је снашло само су желели да заштите себе и положај на коме су.

– Владала је чудесна синергија војника на служењу војног рока и храбрих старешина, међу којима увек с поносом истичем потпуковника Драгутина Димчевског, заменика команданта 53. граничног батаљона, кога је и председник Републике одликовао орденом за херојство. Реч је о једном од старешина који је све време био уз своје војнике и захваљујући њему, могу то чиста срца да кажем, ми смо имали најмање губитака. Захваљујући Димчевском ви данас имате мене за саговорника. Сви смо били млади, а он нам је вратио пољуљани морал и не постоји особа која има веће заслуге од њега у тој бици, коју се заједнички изнели војници и старешина. Димчевски је данас, не само за мене већ и за многе војнике, очинска фигура, човек који можда има највише деце од свих Срба, јер га сви гледамо као оца који нам је спасао живот.

Пре још једног кратког подсећања на хронологију битке на Кошарама заменик командира карауле заставник прве класе Саша Радојевић напомиње да су његови саборци били брижљиво бирани као „кадрови за границу“.

– Граничари су тада били специјална јединица и није могао свако да буде део њих. Једини су имали наоружање са бојевом муницијом и право да га употребе. Кад причам о људским квалитетима тих војника, увек цитирам генерала Лазаревића, који је рекао: „Ту српску младост нам је Бог

Кошаре су симбол јунаштва

БИТКА КОЈА ЈЕ УЈЕДИНИЛА СРБИЈУ

Кошаре и оно што се тамо дешавало тачка је која уједињује целу Србију. Имам људску и моралну обавезу према саборцима који нису преживели, који су још увек на мртвој стражи, да говорим о томе. Непријатно ми је кад ме ослонљавају „херој са Кошара“, јер сваки од нас, од првог до последњег минута, нудио је своју главу и био спреман да је положи за одбрану отаџбине, каже заставник прве класе Саша Радојевић, заменик командира Карауле „Кошаре“, једног од оних места где се кали ватрена искра у човеку, која га држи усправним, јаким и посвећеним најужвишенијим вредностима народа коме припада.

Саша Радојевић данас

подарио тих година да нам сачува и одбрани земљу. Они су сломили ту НАТО стрелу“.

Одбрана у теорији и пракси

На Караули „Кошаре“ од 115 војника граничара око 10 одсто чинили су они из Црне Горе, било их је и из Војводине, а Радојевић посебно похвално говори о војницима мађарске националности, којих је било око пет одсто.

– Поменуо бих десетара Атила Мату и куvara војника Рудолфа Кочиша, који је дочекао крај рата заједно са нама у рову, борећи се до последње секунде. А био је кувар на караули и никада није ишао у патролу. Било нас је са свих страна, највише из Чачка, различитих националности, Русина, Рома и других. Када се тог јутра 9. априла догодио фронтални напад, били смо одлучни да бранимо своје положаје и не дозволимо непријатељу пробој и даље напредовање.

Читав дан 9. априла вођене су борбе. Радојевић каже да не треба заборавити да 115 војника ни у теорији не може да одбрани осам километара било ког фронта, али је ових 115 успело да два дана и једну ноћ не дозволи непријатељу да оствари свој циљ, „а то је не само зауставио Карауле Кошаре већ овладавање простором, про-

бијање линије и спајање са припадницима такозване ОВК по дубини, на Радоњићком језеру и даље“.

– После читавог дана интензивних борби и нашег успешног одолевања увече почиње киша и, касније, смиревање ситуације. У том тренутку нисам знао да су терористи већ заузели Раса кошарес коту 601, да је погинуо војник Драган Милићевић Шумар... Тог дана на мотороли сам једино чуо да је рањен командант мајор Душко Шљиванчанин. Имао сам само пријем у тој комуникацији, али не и предају. Било је хладно, батерије су се брзо празниле. Заменик команданта мајор Драгутин Димчевски тог првог дана био је ту, видео да се добро држимо и координирао је нашу одбрану. На мотороли сам чуо када је мајор Шљиванчанин рекао да је рањен и да Димчевски преузме команду.

Радојевић каже да су у окружењу имали заклоне за дејство и заштиту, као и шлемове. Једина претња био је директан погодак одозго.

– Све смо школски одрадили, а занимљиво је да сам за дипломски рад у Средњој војној школи имао тему „Напад као основни вид борбених дејстава“. Ту сам морао да разрадим и одбрану, јер не може напад без одбране, то иде једно са другим. То сам теоретски научио и дошао је тренутак да то треба практично применити. Радио сам тему наслути да ће ми можда једног дана спасити живот.

Крвави васкрс

Девети април био је Велики петак, најтежи дан у хришћанском свету. Најтежи дан за људе на Кошарама, ипак, био је Васкрс, 11. април. Живот је изгубило десет људи, а сви ти млади хероји заслужују да буду поменути.

– Од дејства такозване Ослободилачке војске Косова животе су на Васкрс изгубили војници 53. граничног батаљона – Дарко Бјелобрк из Бача, Иван Богосављевић из Крушевца, Миленко Божић из Лаћарка код Сремске Митровице, Радиша Илић из Уба, Симо Поповић из Плужина, Предраг Богосављевић рођен у Лебану, као и водник из те херојске јединице Иван Васојевић из Сјенице. Своје животе дали су и водник прве класе из 5. батаљона војне

Саша Радојевић на караули „Кошаре“

полиције Драган Комарица, рођен у Смедереву, Јовица Миленковић из Крушевца, војник 125. моторизоване бригаде, као и Бранко Чутурило, војник добровољац у истој јединици, из села Крш код Книна. Погинуо је и граничарски пас Листер. Пси су и у мирнодопским условима спасавали живот војницима. Листер је храбро скочио на Албанце који су упали у нашим униформама, украо им је неколико секунди. Да није, могло је да погине више војника. У том тренутку одлучивало се хоће ли одбрана опстати. Помоћ нам још није стизала, били смо готово без муниције, битка је трајала два дана, без хране. А они нису одустајали, хтели су да нас докрајче. Да су пробали ту линију, добили би на моралу, заузели би нашу технику и мобилисали снаге у Метохији, спојили би се са снагама Рамуша Харадинаја. То је најтежи тренутак, када гледате све те погинуле и помислите да сте ви следећи, а само смо бранили наше. То је заиста био крвави Васкрс.

Пакао Кошара је настављен. Није било дана нити ноћи да непријатељ није покушавао да пробије границу, макар само гранатирањем.

– Тражили су те џепове, да нам упадну као за Васкрс. Једну ноћ чујемо како неко корача. Стрпљиво чекамо, пуштамо... А онда неко отвара ватру. Чујемо ватру и са друге стране. Била је то крва, коју су пустили да види има ли некога на том терену и да ли могу опет да нам упадну, да нам приђу са леђа. Борили смо се како смо знали. Остали смо на Кошарама, наша одбрана је остала непробојна све до коначног повлачења по Кумановском мировном споразуму. Ту непријатељ никада није остварио свој циљ, није извршио пробој одбрамбене линије. Нисмо се радовали када је потписан Кумановски споразум, али донео је једну врсту олакшања.

Заменик командира Карауле „Кошаре“ Саша Радојевић каже да треба признати да је било тренутака када падне морал.

– Тешко је описати осећај кад, на пример, падне авио-бомба на неких 700 до 1.000 метара удаљености. Летите у ваздух и горе сте три до четири секунде, а онда

пад. Или осећај кад чујете авионе и помислите да сте ви следећи. Чекате погодак. Како описати осећај кад падне авио-бомба са напалмом. НАТО бомбардовање је било страшно. Наша је срећа што смо се налазили на свега 80 до 100 метара од Албанаца, па ако авио-бомба поклопи нас, поклопиће и њих. То нас је сачувало. Да су нас потерали у дубину, авијација би нас све побила, а није захваљујући Димчевском који није дозволио да се одступи ни за јоту. Није лако бити под ужасним непрекидним ватреним дејством, било је тешко без основних услова за живот, без купања, адекватне преобуке, течне хране. Али кад видите свог команданта, заменика команданта да су заједно са вама, да моја глава не вреди ништа више и ништа мање од њихове, да они раде исто што и ја радим, онда то даје снагу и диже морал.

Одбрана истине

Војници су на Кошарама бранили територију, а не објекат као такав. Управо зато одбрану су, након карауле, организовали на резервном положају, много погоднијем, и ту остали до 14. јуна.

– У војничком смислу нисмо поражени нити побеђени, јер поражена војска напушта положај и предаје се, дајући наоружање супротној страни. Ми то нисмо урадили, већ смо се по наређењу претпостављене команде повукли са положаја које смо јуначки држали током целе агресије. Кошаре смо могли да одбранимо само заједно, чврсто и одлучно. Тих дана, осим положаја војске, ваљало је бранити и истину.

– Били смо веома срећни када је новинар Милован Дрецул са сниматељем Томиславом Магочијем дошао на прву линију борбених дејстава, да сликом и речју демантује да су албански терористи на почетку копнене агресије заузели граничну караулу, да је наша линија пробијена, да је Војска Југославије разбијена. Директно са наших положаја на граничној линији, на Телевизију Београд отишао је снимак да смо ми ту, да се држимо и да смо одлучни да истрајемо у одбрани онога што је наше, највредније.

Пакао Кошара није се завршио потписивањем Кумановског споразума. Није било напада, али су спорадично на положаје војске испаливали по неку мину.

– Генерал Лазаревић је касније потврдио да његово наређење није било да се по сваку цену брани државна граница, него да се повучемо у дубину и нађемо повољније положаје да ту водимо битку, али је данас поносан што га граничари нису послушали и што нису устукнули. Сада је и јасно да нам је то што смо остали на граници и спасило живот.

О моралним вредностима бранилаца данас је излишно говорити, каже заставник Радојевић, који је сада припадник Војнообавештајне агенције.

– У најтежим тренуцима Албанци су нас позивали на предају. Не да нико није ни помишљао, већ смо као један били спремни да пре идемо у смрт него у повлачење или предају. Сваки човек је био брат. На Кошарама су се борили војници свих нација, припадници граничних специјалних јединица, који су први били на удару. Тај цинизам и неправда међународне заједнице и селективна примена права хомогенизовали су нас и додатно мотивисали. Џабе су бацали летке са поруком да напустимо положаје. За разлику од непријатеља, ратовали смо чисто као суза, по међународном праву. Само смо се бранили. Данас и Албанци поштују битку на Кошарама. Кажу да је с наше стране била „фер плеј“, што ми не бисмо могли рећи за њих, јер је са територије Републике Албаније извршена агресија на једну суверену земљу. Ми смо само бранили своје. Управо зато нам је тешко падала медијска цензура након битке, јер о томе готово није смело да се говори. Тек је филм Слађане Зарић „Ратне приче са Кошара“ донео истину за шири аудиторијум.

Кошаре данас

Данас храбри учесници битке за Кошаре уживају поштовање. Скупљају се, друже и евоцирају успомене на дане које никада неће заборавити.

– Скупили смо се прошле године, и ове ћемо, на Златибору. Јанко Илић нас окупла у својој кући. Дође 70–80 људи. Дођу и породице погинулих. Иначе ја сам већ три године припадник ВОА. После 1999. године добио сам прекоманду, заједно са потпуковником Димчевским, ни мање ни више у 57. гранични батаљон. Прешево. Током оружане побуне на југу Србије био сам на дужности командира ВОА за интервенције, све до 2002. године, када смо је успешно угушили. После Прешева прекомандован сам у Лесковац, у Команду Приштинског корпуса, све до његовог расформирања. Након тога био сам припадник 252. оклопне бригаде у Краљеву, Друге бригаде, а 2012. године сам прешао у Министарство одбране Сектор за политику одбране, па у Управу за организацију.

Срећан сам што сам својеврсну иницијацију за све дужности које сам касније обављао доживео на Кошарама, на једном од оних места где се кали ватрена искра у човеку, која га држи усправним, јаким и посвећеним најужвишеним вредностима народа коме припада, за који је спреман да, као у војничкој заклетви, да оно највредније што има.

Владимир ВЈЕШТИЋ
Извор: *Одбрана*

Промоција књиге „Ваздухопловство и ПВО Војске Републике Српске 1992–1995. године”

ИЗ ПРВЕ РУКЕ

Књига сведочи о борби за слободу Републике Српске и њеног неба, што је у писану реч, а на основу непосредног искуства, преточио ратни командант В и ПВО Војске РС генерал Живомир Нинковић

У Атријуму Дома Војске Србије јавности је представљена књига аутора Живомира Нинковића, генерал-мајора у пензији, „Ваздухопловство и противваздушна одбрана Војске Републике Српске 1992–1995. године”, чији је издавач Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета” из Зворника.

На промоцији, која је организована у сарадњи Представништва Републике Српске у Србији и Медија центра „Одбрана” Управе за односе са јавношћу Министарства одбране, говорили су рецензенти др Биљана Стојковић, мр Златомир Грујић и аутор књиге.

Књига сведочи о борби за слободу Републике Српске и њеног неба, што је у писану реч, а на основу непосредног искуства, преточио ратни командант В и ПВО Војске РС генерал Живомир Нинковић.

Књига има национално-историјски контекст јер обухвата период новије српске историје, рат у БиХ од 1992. до 1995. године, чије су последице видљиве и данас. Њени јунаци су борци Војске РС који су бранили небо и били битку за одбрану српског народа у Босни и Херцеговини, доприносећи тако опстанку Републике Српске.

Рецензент, др Биљана Стојковић истакла је да аутор сведеним нараторским стилем, готово у форми рапорта команданта или ратног дневника, уверава читаоца у аутентичност свог сведочења, позивајући се на личну архиву и архиву В и ПВО, али и на извештаје Команде Војске Републике Српске, те на интервјуе и чланке објављене у домаћим и страним медијима.

Познаваоци ратних прилика на простору бивше Југославије дуго су очекивали ово дело јер су недостајала лична сведочења и чињенице оних који су у великој мери били упућени у први ратни окршај Срба у Босни и Херцеговини са Северноатлантским пактом, а који се збио деведесетих година прошлог века – закључила је др Стојковић.

Рецензент мр Златомир Грујић рекао је да је књига генерала Нинковића вечнопис о епопеји српског народа у БиХ који је у наметнутом рату од 1992. до 1995. године, не жалећи жртве, сачувао слободу, опстао на вековним просторима и изградио своју Републику Српску.

Учесници промоције

ОВАКО ЈЕ БИЛО...

Дана 13. маја 1992. године прелетео сам са аеродрома Мостар на аеродром Подгорица као командант 97. авијацијске бригаде (абр) и вођа последње четворке авиона J-21, у оквиру наређења за повлачење јединица ЈНА из БиХ до 20. маја 1992. године. На аеродром Подгорица сам слетео око 12.30 часова. По слетању сам отишао у канцеларију команданта аеродрома, потпуковника Јована Стругара. Само што сам ушао у канцеларију назовао је телефоном генерал Божидар Стевановић, командант РВ и ПВО СРЈ, и питао потпуковника Стругара да ли сам слетео. Стругар је известио да сам управо ушао у његову канцеларију. Генерал Стевановић, потом, каже: „Дај ми га на везу”. Преузео сам везу и чуо следеће наређење: „Нинковићу седи одмах у справу и дођи код мене, возило ће те чекати на Батајници”. Одмах сам најавио лет и након краће припреме лета, полетео за Батајницу. Након слетања на аеродром Батајница око 15.00 часова чекало ме је возило и отишао сам у Команду РВ и ПВО СРЈ у Земуну, где ме је у свом кабинету чекао генерал Стевановић.

Генерал Стевановић ме упитао: „Мали, шта ти мислиш са собом”? Одговорио сам да сам за сутра планирао да обиђем аеродром Ниш и Краљево и да стекнем увид у размештање бригаде, којом сам до тада командовао, на нове аеродроме. „Ма не питам те, бре, то”, рече генерал, него шта лично мислиш са собом”? Рекао сам генералу да ме до тада у војсци није никад нико питао шта мислим са собом и да сам изненађен, али ако је тако, чуо сам за неког генерала Талића да у Босанској

– Имао је своје небеске витезове – припаднике В и ПВО, борце без страха и мане, који у неравноправној борби са највећом војном силом нису устукнули, иако су знали да ће бити први на мети када отпочну напади. Пуни елана, храбри, одлучни, способни и спремни, били су свесни да нико други не може да брани Републику Српску од напада из ваздушног простора и преузели су ту огромну одговорност. Имали су одличне старешине, командире и команданте, предвођене генералом Нинковићем, који о њима пише са највећом љубављу и поштовањем – рекао је мр Грујић и закључио:

– У суштини ова књига је краћи командантски рапорт о рату од 1992. до 1995. године са оперативном-стратејском нивоа, чиме је генерал, како је написао „извршио и свој последњи дуг према В и ПВО Војске Републике Српске”.

Аутор књиге генерал-мајор Живомир Нинковић истакао је да В и ПВО извршило све постављене задатке. Високим степеном професионализма, одговорности, патриотизма, храбрости, његови припадници својим делима и жртвама у рату исписали су најзначајније странице славне историје српског и југословенског ваздухопловства. Њих са разлогом треба „укоричити” и одликовати.

Крајини и Славонији успешно води борбе, те верујем да за пуковника са школом оператике, попут мене, има места негде у рову. Тад је генерал Стевановић, видно задовољан мојим одговором, рекао следеће: „Господине генерале, ти си од данас на новој дужности команданта Ваздухопловног корпуса у Бањој Луци.” Одговорио сам: „Господине генерале, нешто сте погрешили, ја сам пуковник, а у Бањој Луци не постоји ваздухопловни корпус”. Генерал Стевановић на то каже: „Не, нисам погрешио, ти си данас на састанку Караџића, Младића и мене, који је одржан код Милошевића унапређен у чин генерала и постављен на нову дужност и ја ти честитам... Сад правац Бања Лука и да тамо у наредном периоду од технике коју затекнеш и од људства које би остало - формирајте Ваздухопловни корпус...”

Признајем, био сам изненађен и помало збуњен тако брзим развојем догађаја. У даљем нашем разговору, уз кафу, рекао сам генералу да ми морамо формирати ваздухопловство уместо корпуса, јер корпус брани део зоне територије дотичне државе, а ја желим да контролишемо цело небо будуће државе. Такође сам истакао да по међународном праву ваздухопловство има као вид оружаних снага право да представља дотичну државу и заступа њене интересе у контроли ваздушног простора, као саставног дела територије сваке државе. Рекао сам тада до слове: „Ми морамо формирати из наведених разлога вид оружаних снага, макар имали само један хеликоптер”.

Генерал Стевановић се сложио са таквим мојим размишљањем и рекао: „Радите тако”.

Живомир Нинковић

Представљање књиге „Режирање хуманитарне катастрофе – Привремен одлазак Албанаца с Косова и Метохије 1999. године”

ПРИЛОГ ИСТИНИ И ЧАСТИ

Књига је објављена у оквиру едиције „Ратник“, која настоји да сачува, као прилог култури сећања, искуства наших ратних команданата током агресије 1999. године, њихову ратну вештину, начин доношења одлука, распоред јединица.

О књизи су говорили веома компетентни промотери

Представљању књиге присуствовала је и породица генерала Ојданића

У свечаној сали Дома Војске Србије јавности је представљена књига генерала армије Драгољуба Ојданића „Режирање хуманитарне катастрофе – Привремен одлазак Албанаца с Косова и Метохије 1999. године“, у којој аутор даје своје виђење рата 1999. године.

Ново издање Медија центра „Одбрана“ засновано је на хиљадама докумената и обогачено са 184 карата дејстава снага Војске Југославије и непријатељских снага.

На промоцији књиге говорили су проф. др Бранко Крга, генерал-пуковник у пензији и бивши начелник ГШ ВЈ; мр Никола Шаиновић, у време агресије потпредседник Савезне Југославије и непријатељских снага; Драган Живановић, генерал-мајор у пензији, током агресије командант 125. моторизоване бригаде; редактор књиге Звонимир Пешић, пу-

ковник у пензији и уредник књиге мр Снежана Ђокић.

Уредник издања мр Снежана Ђокић рекла је да су аутор и његов тим уложили изузетан напор стварајући књигу незаобилазних података за сваког ко жели да зна шта се дешавало на ратишту током НАТО бомбардовања СРЈ 1999. године.

Ауторов главни мотив при овом истраживању, по процени генерал-пуковника у пензији проф. др Бранка Крге, био је да одбрани истину и част наше војске, државе и народа, засновану на прецизним чињеницама из релевантних докумената.

Студија, по мишљењу мр Николе Шаиновића, омогућава да се види интензитет сукоба у свакој општини и већем месту на Косову и Метохији. Заслуга аутора је што је упоређивањем интензитета сукоба, бомбардовања, интензитета наше одбране, према

броју становника и величини општине, показао реалну величину драме која се одвила на територији КиМ.

Велики труд аутора и његових сарадника уложен у детаљно анализирање догађаја 1999. године увидео је и генерал-мајор у пензији Драган Живановић. Стога је закључио да ова књига представља добру почетну тачку за проучавање те тематике.

Сваки део ове студије има статистичку и војну меру, заокружену и компактну. Лишена баналности и патетике, она садржи значајне податке из изворне борбене документације, нагласио је рецензент књиге др Радован Томановић.

„Режирање хуманитарне катастрофе...“ је изузетна студија, за којом се осећала потреба ради свестраног сагледавања узрока, тога и последица агресије НАТО-а на СРЈ, закључио је редактор књиге пуковник у пензији Звонимир Пешић.

Књига је објављена у оквиру едиције „Ратник“, која настоји да сачува, као прилог култури сећања, искуства наших ратних команданата током агресије 1999. године, њихову ратну вештину, начин доношења одлука, распоред јединица. Јасна нит која повезује странице свих књига едиције „Ратник“ јесте чињеница да су официри, подофицири, војска и резервисти те 1999, извршавајући своју дужност, учинили све што је било у њиховој моћи да одбране земљу од агресије.

За историографију сећања сведока и учесника преломних догађаја имају посебну вредност, као историјски извор првог реда. Сакупљена у едицији „Ратник“, сведочанства наших ратних команданата, учесника у одбрани земље од агресије НАТО-а, прилог су сваком будућем и садашњем сагледавању истине.

Драгољуб Ојданић

КАКО ЈЕ НАСТАЛА СТУДИЈА

Извештај Патрика Бала (Patrick Bali), експерта Тужилаштва Хашког трибунала, под називом „Убиства и кретање избеглица на Косову од марта до јуна 1999“, који је у првој варијанти обзнањен при суђењу председнику Савезне Републике Југославије Слободану Милошевићу, био је на недопустиво ниском нивоу, па је Тужилаштво од групе аутора затражило да ураде нови, са којим је наступило у даљем процесу против председника. И та варијанта је имала недостатке, па је Милошевић, на разочарење Тужилаштва, у доброј мери уздрмао валидност извештаја. До почетка суђења тзв. Косовској групи (председник Савезне Републике Југославије Слободан Милошевић, председник Републике Србије Милан Милутиновић, потпредседник југословенске Владе Никола Шаиновић, начелник Генералштаба Војске Југославије Драгољуб Ојданић и министар полиције Републике Србије Влајко Стојиљковић) Тужилаштво је урадило трећу варијанту, на којој је заснована ова књига. Као један од оптужених сматрао сам да је једна од најтежих оптужби против нас тврдња садржана у извештају Патрика Бала (у хипотези

2.3): „Систематска кампања југословенских снага истерала је становнике Косова из њихових домова. Убиства су коришћена зато да се ђуди подстакну на одлазак, или су била резултат кампање“.

Дакле, по Балу, постојала је планска и систематска кампања, коју је Тужилаштво претворило у постојање заједничког злочиначког подухвата са задатком протеривања косметских Албанаца, у циљу стварања етничке равнотеже на Косову и Метохији (КиМ). Такав план заправо уопште није постојао и није се појавио ни у процесу против председника Милошевића, нити касније, код нас из тзв. Косовске групе. У поменутом извештају крајње неистинита, а још више нелогична, била је и тврдња Тужилаштва и судског експерта да је основни узрок изласка становништва са Косова и Метохије протеривање Албанаца од, како су они говорили, српских снага, а не дејства НАТО-а по тим просторима и борби између јединица Војске Југославије и МУП-а, с једне и ОВК, с друге стране. Такву тезу потврђивали су сви до једног сведоци албанске народности. Чак су многи од њих тврдили да дејство НАТО-а по њима и по објектима на територији коју насељавају нису приметили. Био сам изненађен лажима лансираним у том процесу. Касније, када сам дошао у Хаг и добио од Тужилаштва 503 изјаве сведока Албанаца, увидео сам да су све диктиране са једног места. Сматрам да су те изјаве потекле из Тужилаштва, будући да су биле писане истим редоследом, истим стилем, без обзира да ли се ради о сељаку, раднику или интелектуалцу; по том, сви сведоци у тим изјавама тврде да са КиМ нису изашли због дејства НАТО-а, већ због наводног терора које су спроводиле српске снаге; сви су на исти начин посматрали место злочина; сви који су убијени гађани су у главу, и то у потиљак. И да не набрајам даље.

Кад је најављено да ће се, у процесу против председника Милошевића, као експерт Тужилаштва појавити Патрик Бал, изучио сам његов извештај и утврдио силне неистине, које нису могле издржати ниједну стручну, а нарочито научну критику. Припремао сам одбрану, подсетио се неких научних метода које је аутор применио у изради анализе и приступио изради мини контраанализе, како бих посредством правног саветника председника покушао да је доставим Милошевићу.

Полазећи од процене тежине оптужнице која се односи на депортацију и излазак становништва са КиМ, том питању, по доласку у Хаг, присиљен сам да и даље придајем посебан значај. На основу расположивих борбених извештаја Треће армије (3.А) био сам убеђен да цифра у Оптужници од око приближно 800.000 Албанаца који су изашли у Албанију, Македонију и делове СР Југославије (Црна Гора) није тачна. У документацији Тужилаштва пронашао сам два извештаја Штаба МУП-а из Приштине Министарству унутрашњих послова Србије, у којима стоји када је и колико Албанаца на постојећим граничним прелазима прешло у суседну Албанију и Македонију, па и у Црну Гору. Моје изненађење је било тим веће што таквих преузетих података нема у борбеним извештајима Треће армије. Са чуђењем сам себи поставио питање каква је то сарадња између Приштинског корпуса (ПрК) и Треће армије са Штабом МУП-а чије је седиште у Приштини? То ме је, као начелника Штаба Врховне команде (НШ ВК), учинило недовољно информисаним. У борбеним извештајима 3. А није било ових података, већ је било само извештаја о појединачним случајевима изласка са простора Косова и Метохије, о кретању становништва, а истина је да су се толике хиљаде становника кретале кроз одређене зоне одговорности ПрК, односно 3. А...

Из рада ОпОд УВП Звездаре

И ДАЉЕ ИСТИМ ПУТЕМ

У просторијама општинске организације УВПС Звездара 28. априла одржана је седница изборне Скупштине општинске организације УВПС. Представници војнопензионерске популације и гости су сагледали досадашњи рад, оценивши га успешним. Главна тачка дневног реда је била избор новог руководства Општинске организације, односно члана за Главни Одбор УВПС и за делегате за седницу Изборне Скупштине УВПС.

После избора Радног председништва усвојен је Пословник о раду Скупштине. У складу са Статутом изабрани су и: Верификациона комисија, записничар, оверивачи записника и Кандидациона комисија. Председник верификационе комисије Миладин Бодружић поднео је извештај да скупштина има кворум и да може пуноправно да одлучује.

Досадашњи председник Милован Лалић је поднео извештај о раду општинске организације Звездара у протеклом периоду. У извештају су потенцирани резултати које је општинска организација постигла у разграничавању активности.

Међу најзначајније резултате убраја се ангажовање на остваривању права КВП из домена статусних и других права. Могло је и више, али у оваквим околностима, са више него скромним финансијским средствима, сматра се да су резултати сасвим солидни.

Председник Надзорног одбора поднео је извештај о финансијском пословању, за период од 2018. до 2022. година. Закључио је да су скромним финансијским средствима (од којих чак 97% „одлази“ на плаћање комуналија, закупа и других режиских трошкова) остварени сви планирани циљеви. У таквим околностима домаћинско и скромно пословање се просто намеће као неопходност.

Дискусија по наведеним извештајима је била, војнички речено, кратка, прецизна и конструктивна. Дата је пуна подршка извештајима и закључено је да су они осликали реалност у Општинској организацији Звездара.

Члан Извршног одбора Главног одбора УВПС Остоја Поповић говорио је о актуелностима везаним за пензије, стамбену проблематику, здравствено осигурање, информисање и друге области значајне за статус војних пензионера.

Након предочавања листе кандидата за функције у организацији, приступило се гласању. Сви предложени кандидати су једногласно изабрани. У складу са изнетим оценама о раду у протеклом периоду, пуно поверење је исказано досадашњем руководству са Милованом Лалићем на челу, који је поново изабран за председника Општинске организације.

За потпредседника је изабрана Милка Шолаја.

Новоизабрани председник је предложио тежишне задатке за наредни период, који су једногласно и усвојени. Тим документом предвиђено је помагање члановима Удружења у остваривању законских права везаних, пре свега, за солидарну и хуманитарну помоћ, стамбену проблематику и обилазак старих и болесних чланова. Имајући у виду тешку материјалну ситуацију, један од приоритета би свакако био и домаћински однос и крајња штедљивост у односу на располагајућа, иначе недовољна финансијска средства.

На крају седнице дата је позитивна оцена рада и подршка досадашњем руководству УВП Србије, са предлогом да и даље води Удружење.

Дружење је настављено уз скроман коктел.

М. Матошевић

Звездарским војним пензионерима у последње две године највише је недостајало дружење

Раковица

У НОВИМ ПРОСТОРИЈАМА

Новоадаптирани Дом пензионера у Раковици, пружа значајно боље услове за рад, али у зимско време није решено питање грејања

Све одлуке донете су једногласно

Извештај о раду Општинског одбора УВП Раковица за четворогодишњи период поднет је на седници изборне Скупштине одржане 17. априла у Дому пензионера те градске општине. Реч је о материјалу који треба да послужи за критички осврт на досадашњи рад, како би се дефинисали задаци за наредни четворогодишњи период и изабрало ново руководство. Скупу је присуствовао председник УВПС Љубомир Драгањац.

Општински одбор је током извештајног периода (2018. – 2022) спроводио активности и задатке који су постављени на на претходној изборној седници са тежиштем на борби за остваривање закинутих права војних пензионера, помоћи најугроженијим члановима удружења и борби за остваривање простора за боље услове живота и рада удружења.

Рад ОпОд се углавном одвијао путем одржавања редовних седница, а по потреби и ванредних, а и окупљањима чланова УВПС четвртком од девет до 12 часова. У просеку је долазило од 10 до 20 чланова заинтересованих за догађање у удружењу. Информисали су се о стању у Удружењу и остваривали права.

Највише интересовања испољено је за подношење тужби поводом закинутих пензија од 2014 до 2018. године.

Живот и рад Удружења одвијао се у изузетно сложеним и тешким политичким и економским условима који су погодили све наше грађане. Ситуацију је додатно отежала појава вируса короне који је ограничио слободу кретања и деловања. Општински одбор је редовно је пратио ситуацију и имао добру комуникацију са чланством, упркос свим потешкоћама везаним за пандемију.

Раст војних пензија не прати раст плата старешина у активној служби, па се сматра да и у наредном периоду треба insistирати на враћању исплате војних пензија у надлежност фонда СОВО и њихово усклађивање са платама активних официра и подофицира.

Начином и динамиком стамбеног збрињавања војни пензионери нису задовољни. Број станова који се додељује војним пензионерима је минималан. Истина је да постоји могућност добијања 20.000 евра бесповратних средстава, али тај износ, с обзиром на цене некретности, не омогућава решење стамбеног питања.

Подела станова у програму државне станоградње текла је по принципу „брзи прсти“, што је довело до тога да појединачна лица са минималним стажом добију станове, а лица са далеко више стажа и даље остану на листи чекања без решеног стамбеног питања. Оваква подела је неправедна, па је потребно извршити притисак на државне органе да се такве поделе врше по унапред утврђеном критеријуму, уз узимање у обзир година стажа, дужине чекања на решење стамбеног питања и друго.

Током мандатног периода најбоља сарадња је остварена са војном амбулантом Церак кроз пружање здравствених услуга члановима Удружења, затим борачком организацијом, а посебно је напредовала сарадња са удружењем цивилних пензионера, без чије помоћи не би имали овако добре просторије и услове за рад. Заједничке просторије су дело покојног Милорада Колашинца и Марјана Шимшића, председника цивил-

них пензионера. Иако ове просторије пружају боље услове за живот и рад грађана трећег доба, оне још увек нису у потпуности условне јер током зимског периода немају грејање.

Сарадња са јединицама Војске Србије остваривана је обележавањем значајних датума из историје и полагањем венца на споменик палим браниоцима.

Најзначајније хуманитарне активности су се огледале у: посетама тешко болесним и непокретним члановима, у становама и у болницама, до момента избијања пандемије, затим присуствовање сахранама и изјављивањем саучешћа породицама преминулих чланова, као и упућивањем на остваривање права на породичну пензију, посмртну помоћ и спровођење оставинске расправе. Новчана помоћ материјално угроженим члановима, у складу са правилником, укупно је додељена за 11 лица. Новчана помоћ члановима породица преминулих од коронавируса додељене је у три наврата.

Тренд опадања чланова настављен је. Прошле године смањен је за 30 чланова или шест одсто. Оваква стагнација је последица природног одлива и пандемије корона вируса. На иницијативу покојног председника Колашинца написано је обавештење о раду Удружења које је достављено на адресе војних пензионера који нису чланови, али ово није дало већи ефекат. Приметно је да поједини чланови иступају из удружења или уопште нису заинтересовани за његов рад чим остваре своја права, а да се поново враћају онда када им је то потребно.

У минулом периоду додељене су једна повеља УВПС, две плакете УВПС, две новчане награде, две захвалнице и три књиге.

„У протеклом периоду имали смо свесрдну и несебичну помоћ руководства УВПС, председника УВПС и већине чланова ИзОд. Дозволите ми да на крају предложим неколико тежишних задатака, на чему ће новоизабрани ОпОд заснивати свој будући рад: (1) Омасовљење чланства – перманентни задатак; (2) Остваривање статутарних питања; (3) У сарадњи са цивилним удружењем пензионера и органима локалне самоуправе побољшати услове окупљања чланова, пре свега обезбеђење грејања у добијеним просторијама; (4) Наставак пружања помоћи сваком члану и остваривање права на нивоу ПИО, нарочито враћање дела пензија које су умањене у периоду од 2014 до 2018. године.

Општинска организација УВП Раковица подржава захтеве за: враћање дела умањених пензија у периоду од 2014 до 2018. године, увођење редовног служења војног рока, враћање исплате војних пензија у надлежност фонда за СОВО, да пензије прате раст плата.

На крају вам желим добро здравље, дуг живот, личну и породичну срећу као и да наша дружења убудуће буду окренута културно-забавним активностима, а не борби за очување права која су уставом и законима гарантована и борби са коронем“, рекао је између осталог новоизабрани председник Општинског одбора Раковица Владан Матовић.

Седница Скупштине УВП Републике Српске

О РЕШАВАЊУ ПОРОДИЧНИХ ПЕНЗИЈА

У новосаграђеној згради Факултета политичких наука у Бањалуци 7. априла одржана је редовна седница годишње Скупштине Удружења војних пензионера Републике Српске. Поред делегата

та Скупштине су присуствовали и председник УВП Србије Љубомир Драгањац, члан ИзОд ГлОд УВПС Остоја Поповић и начелник Одељења борачко-инвалидске заштите Градске управе Бањалуке Лука Мајсторовић.

Седница је отпочела одавањем поште преминулим члановима Удружења од прошле седнице.

Скупштином је руководило троцлано радно председништво у саставу: Раде Вуковић председник удружења, Никола Ћетковић, заменик председника и Зора Вученовић, председница Секције жена уживалаца породичних војних пензија.

У оквиру друге тачке дневног реда председник УВП РС је поднео годишњи извештај о раду Управног одбора Удружења, а затим је књиговођа Божана Лепир поднела је извештај о материјално-финансијском пословању Удружења.

Успелида је расправа по поднетим извештајима.

Марко Мрђа бивши начелник ВРЦ-а ВРС истако је да су извештаји свеобухватни и добри.

Након усвајања оба извештаја прешло се на разматрања извештаја са састанка у Фонду ПИО Србије и решавања нагомиланих проблема у вези са породичним пензијама, сразмерног дела пензије у Републици Српској и списка војних пензионера из Републике Српске.

Скупштини се обратио председник УВП Србије генерал Љубомир Драгањац који је информисао делегате о свим проблемима који прате војне пензионере. Посебно је нагласио проблеме у вези са здравственим осигурањем и проблемима лечења у војним здравственим установама, затим о пензијама које износе 60 одсто од плата професионалних официра и подофицира Војске Србије.

У завршници седнице уручена су признања. Најпре је председник Драгањац уручио признања УВПС, а онда је раде Вуковић доделио признања организације УВП у Републици Српској. Књигом су награђени: Љубомир Драгањац, Никола Ћетковић, Остоја Поповић, Зора Вученовић и Милан Клеут.

Успелида је неформално дружење уз ручак и пиће.

С. Ковачевић

Сомбор

УРУЧЕНА ПРИЗНАЊА

У Дому ученика у Сомбору 20. априла одржана је седница Скупштине Градске организације УВПС Сомбор. Поднет је извештај о раду организације за 2020. и 2021. годину. Рад је био отежан због познатих разлога, а тежиште је било на решавању статусних питања војних пензионера, здравственој заштити, помоћи породицама умрлих чланова, стамбено обезбеђење, неговање слободарских традиција и обележавања историјских догађаја.

Број чланова се стално смањује, што ће се одразити на даљи рад Удружења, речено је на скупу. За новог председника ГрОр. УВПС Сомбор изабран је Лазо Буловић, а за потпредседника је Жељко Лазић. Уз председника и потпредседника који су по функцији чланови Градског одбора, изабрано је још седам чланова. За члана Главног одбора УВПС изабран је Сениша Весић, који ће представљати организације Бачке Тополе, Суботице и Сомбора.

Зоран Вучковић, председник ИзОд ГлОд је уручио захвалнице заслужним члановима Градске организације Сомбор. У име сомборских војних пензионера Жељко Лазић доделио је захвалнице заслужним удружењима и организацијама, међу којима и Гарнизонској амбуланти.

Л. Б.

МО „Стари аеродром“

ПЕНЗИЈЕ У ФОНДУ ЗА СОВО

Седница изборне Скупштине МО „Стари аеродром“ одржана је 24. марта уз присуству потпредседника ОО УВПС Нови Београд Симеона Туманова. Усвојен је предлог дневног реда, коме је додата тачка разно.

Пре гласања на изборној Скупштини минутом ћутања одата је пошта члановима који су се преселили у вечност, а и жртвама агресије НАТО-а 1999. године.

Гласање је обављено предвиђеном процедуром, а након прегледа гласачких листића констатовано је да су сви чланови једногласно подржали предлоге за избор органа УВПС.

У оквиру тачке разно било је речи шта то демотивише чланство за квалитетнији рад, а у великој мери утиче на масовније учлањење у УВПС. Констатована је незаменљива улога органа УВПС и листа „Војни ветеран“

Још једном је подвучено да је неопходно да се пензије врате у Фонд за СОВО, затим да се што пре донесе Закон о војном здравству, и да треба обезбедити простор за активности војних пензионера.

Д. Штркаљ

Седница изборне Скупштине УВПС Стара Пазова – Инђија

СЛОГА КУЋУ ГРАДИ

У сали Скупштине општине Стара Пазова 5. априла одржана је седница годишње Скупштине УВПС Стара Пазова – Инђија. У раду тог скупа учествовали су председник УВПС Љубомир Драгањац и председник ИзОд ГлОд УВПС Зоран Вучковић. Овога пута извештај је обухватио четворогодишњи период, а Скупштина је још била изборна, чиме је значај скупа подигнут на виши ниво.

Председник организације војних пензионера у Старој Пазови и Инђији Станко Царић поднео је извештај којим су обухваћена сва питања из активности тамошњих чланова. Већ на самом почетку излагања Царић је рекао да су форуми УВПС чинили све што је део правне и административне борбе да се закинути део пензије од 2014. до 2018. године врати војним пензионерима и да се и даље упорно обраћа надлежним државним органима.

„Могу јавно да вам саопштим да се готово на свакој седници Главног одбора правља о овом проблему и да се доносе

одлуке и смернице према општинским и градским организацијама шта руководство УВПС чини да се овај проблем реши. Не мали број дописа је упућиван Министарству одбране, Влади, Скупштини и председнику државе, али није било слуха да тај проблем реши. Има појединаца, наших колега, које сматрају да се треба више борити, али они не нуде решења за настали проблем, већ се баве критизерством и мишљу да се недовољно чини... Знамо да се доста тешко живи, али УВПС је за најугроженије издвојила значајна средства од наше чланарине и сваком захтеву удовољила. У складу са Правилником о додели једнократне новчане помоћи, многи су решили горуће проблеме“.

Велики број стамбених проблема војни пензионери су решили узимањем бесповратних кредита од 20.000 евра у динарској противвредности. Неколицини су подељени и станови, док још одређени број чека решење свог животног проблема. Највише недаћа имају оне породице војних

пензионера где је преминуо носилац војне пензије, чиме им је отежано решавање стамбеног проблема. Углавном се ради о војним пензионерима који су службовали у бившим републикама и који су после ратних дешавања остали без станова.

Здравствено збрињавање војних пензионера и чланова њихових породица у општинама Стара Пазова - Инђија, врши се тако да се примарна здравствена заштита обавља у домовима здравља Стара Пазова и Инђија, док се специјалистички прегледи одвијају на ВМА.

Што се примарне здравствене заштите тиче, нема већих проблема, а ако се појаве, решавају се у ходу, у склопу добре сарадње Удружења и домовна здравља. Корисници војних пензија се жале на дуго чекање на специјалистичке прегледе на ВМА, посебно у периоду ковиди, када се поједини прегледи нису ни могли обавити.

Један од отежавајућих момената за војне пензионере су рецепти које домови здравља издају за терапију хроничних болесника, а издају се само за месец дана, а не за шест месеци што је случај код цивилних осигураника. Потребно је да се пронађе решење како војни пензионери не би чекали у редовима сваких месец дана.

У протеклом периоду преминуло је 35 пензионера, од тога 14 од короне, а 21 од осталих болести.

Због оштећеног крова на канцеларији војних пензионера у Старој Пазови било је немогуће радити, па је коришћен простор СУБНОР-а. Општина је, на захтев војних пензионера, обезбедила 400.000 динара, па се ових дана очекује усељење у реновирану канцеларију, која наставља са радом у редовним терминима.

За председника ОпОд у наредном четворогодишњем мандату изабран је Станко Царић, за потпредседника Боро Бајић, секретара Шимо Домоњи и за благајника Нада Домоњи. Нови чланови Надзорног одбора су Миленко Зелић, Пајо Сладок и Марица Арсенијевић.

Организација војних пензионера у Старој Пазови и Инђији позната је по другарству и слози која се упорно негује. Посебно су се истакли у дефилеу организованом пре три године на аеродрому Батајница. **З. П.**

Из рада УВП Црне Горе

ИСПУНИТИ ПЛАН

У Подгорици је одржана сједница Управног одбора УВП Црне Горе. Сједницу је отворио председник Жељко Вукић.

На скупу је именована је комисија за рад на рјешавању стамбене проблематике која ће сагледати све досадашње активности по овом питању и Управном одбору предложити наредне кораке.

Присутни су упознати са планом коришћења одмаралишта у Улцињу и Жабљаку и начином пријављивања.

Поводом 30 година постојања и рада, идуће године Удру-

жење ће објавити допуњено издање Монографије УВП Црне Горе.

У овој години планирана су три излета и обилазак историјских споменика. Један од излета зацртан је за Тиват и обилазак Бококоторског залива

бродом „Галеб“. Тог дана ће бити организован и сусрет војних пензионера Подгорице, Херцег Новог и Тивта.

На Дан победе борцима који су дали животе за слободу биће одата пошта.

Чланови Спортског друштва

УВП Црне Горе „Војни ветерани“ су у овој години, последице дуге паузе, због короне вируса, наступили на такмичење у марту и освојили прво мјесто у укупном пласману, пехар и 14 медаља.

Р. Здравковић

Спасио је стотине људи,
а пола Србије му име не зна

УКРАО ОД УСТАША ВОЗ ПУН СРБА

Немци су наишли на празну локомотиву која се још пушила, и на празне вагоне, а у једном од њих на празне сандуке у којима су до скоро били пушке и муниција. Вешто скривено оружје сачекало је слободну Ужичку републику, и Железничку чету Радничког батаљона Ужичког народноослободилачког одреда, у којој су се обрела два локална железничара, комунисти које је Војин Никитовић упознао са скровиштем, будући да их је одраније познавао: Михајло Миливојевић Мињац, командир чете, и Божо Радаковић, политички комесар (Раднички батаљон је 29. новембра готово сав јуначки погинуо на Кадињачи).

Пролеће и лето четрдесет прве могли би се окарактерисати као два најстрашнија годишња доба у новијој историји српског народа, будући да је тај период, непосредно након успоставе тзв. Независне Државе Хрватске, донео са собом геноцидни цунами и незапамћене покоље у усташкој режији.

Народ је у збеговима испунио шуме и горе и тако дао замајац устанку који је почео да пламти широм НДХ, али они Срби који су живели у источној Босни и Херцеговини, на све начине су покушавали да се домогну сигурности онога што је остало од Србије, то јест да пређу Дрину.

Једно од главних избегличких зборишта био је Вишеград, место које се по новој територијалној прерасподели балканског бурета барута обрело у оквиру ендехазијске велике жупе Врхбосне, те које је железничком пругом било повезано са Ужицама и – каквом таквом слободом, барем од усташког ножа.

По целом граду, на све стране бауљале су избеглице, али је посебна гужва владала на самој железничкој станици, где су махом беспомоћне жене са децом, и старци, чекали да им се укаже прилика да се укrcају на неки воз који иде на исток, успут наседали на преваре неких својих сународника-кријумчара којима је само било битно да се окористе новонасталом ситуацијом, а који су им нудили пребацивање у Србију, узимали новац и нестајали бестрага. Међу том несрећном масом налазио се и човек по имену Војин Никитовић.

Никитовић, међутим, није био избеглица. Машиновођа по занимању, њега је Априлски рат затекао на служби у Вишеграду, возио је на релацији Вишеград-Ужице, а усташке власти га нису дирале, као ни многе друге који су били важни за несметано функционисање њиховог „државног“ апарата.

Генијална замисао

Био је ипак свестан да се ради о краткорочној безбедности од ножа; ликвидације стручног особља већ су биле почеле, он је био свестан да ће ред доћи и на њега, и почео је јула месеца да кује планове за „излазну стратегију“, па је договорио пребацивање преко неких, наводно поузданих, кријумчарских канала, али се убрзо уморио од чекања, притом му је било жао народа на станици, па је у његовом уму почела да сазрева генијална замисао: украшће локомотиву, накачиће композицију, натрпаће у вагоне колико год људи може и једноставно прећи границу.

Покренуо се 10. августа увече. Познанике међу избеглицама је обавестио о свом плану, дао им задатак да обавесте остале и да им пренесу упутство да са собом понесу што мање ствари како би што више њих могло да се смести у већ образовану композицију која се налазила на седмом колосеку; уз напомену да се укrcају непосредно пре смене страже, дао им је и клин за прикочавање композиције на локомотиву, како би могли муњевито

то да реагују када се он појави.

Пред поноћ је украо локомотиву број 85009, након што је чувар, са којим је имао претходни договор, ухватио маглу како после не би могли да кажу да је био саучесник; слегнуо је раменима када је схватио да у локомотиви спава ложач Рагиб Токо, јер није смео да га буди, пошто није знао како ће овај да реагује када схвати његов наум, али није могао ни да одустане. Пазећи да га не пробуди, наставио је са спровођењем замисли у депо.

Све остало што се дешавало изгледало као сценарио за неки акциони филм.

Локомотиву је полако одвезао до седмог колосека, извршио инспекцију вагона, схватио да се у њима налази преко пет стотина људи, проверио да ли је правилно скопчана, отрчао до скретнице, наместио је у покложај за излаз из станице, вратио се у локомотиву и пуном паром ударио пут Србије. Утом се пробудио Токо, али је, обавештен да хитно превозе транспорт до Шаргана, почео да ложи ништа не сумњајући, уопште не примећујући зауставне сигнале на станици.

Композицију је зауставио на станици Добрун, и изашао на перон, где га је железничар обавестио да шеф станице и командант посаде у Вишеграду захтевају да се одмах врати, или шаљу потеру; Никитовић на то реагује неочекивано – блефира: угурава железничара у станицу, узима телефон, позива све станице између Добруна и Шаргана, упозорава их да са собом има петсто наоружаних људи, који ће узвратити на сваки покушај да их се заустави, било оружјем било препре-

кама и одронима, рачунајући на то да су успутне посаде мале и да су већи гарнизони довољно удаљени да им помоћ не може стићи на време. Потом се вратио у локомотиву и пуном паром ударио напред.

Игнорисао зауставне сигнале

Пролетео је кроз станице Вардиште, Мокра Гора и Јатаре, игнорисао све зауставне сигнале на њима, увидео да су наоружане посаде озбиљно схватиле ону његову ничим утемељену претњу, и да су железничари, не желећи да се играју животима, оставили све скретнице отворене, те стигао до станице Шарган Витаси, где се зауставио, страхујући да му котао не експлодира због великог притиска и преоптерећења.

Ту су га обавестили да је потера кренула, да је читава пруга под узбуном, да га на путу до Ужица чекају заседе, ко зна колико њих; оглушио се на њихове апеле да послуша наређење, саветујући их да кажу да им је претио оружјем, како не би сами настрадали. На брзу брзину је прегледао теретне вагоне у којима није било слободног простора за избеглице, пошто су већ били попуњени разном робом, и у једном од њих открио товар оружја, које је разделио људима, рекао им да их напуне и држе на готовс, за случај да налете на неку заседу, како би барем скупо продали своју кожу, ако ништа друго. И сам је нешто оружја узео за себе. Била је то пука игра случаја, да баш такву композицију украде, али је касније послужило!

Станице Кремна, Биоска, Врутци,

Железнички јунак Војин Никитовић

Композиција је стигла пред Ужице, где су изашли путници и истоварен товар оружја

низале су се једна за другом, пуне застрашених железничара који му сигнализирају да стане, који му гестикулирају да је полудео, да ће их све отерати у смрт. Али се Војин Никитовић уопште није обзирао, ти људи нису имали представу шта се стварно дешава с друге стране Дрине, ти људи можда нису били свесни ни своје колаборације са окупатором, они су „само радили свој посао“, као најобичније овце за клање. Никитовић није био такав, али је у једном тренутку морао да заустави воз, што се десило испред тунела број 17, недалеко од станице Стапари, неколико километара далеко од Ужица у којем је још увек

био снажан немачки гарнизон, који је сигурно већ послао јединице низ пругу.

За све то време лојач Рагиб није имао представу да учествује у вршењу кривичног дела, и природно је почео да паничи, али га је Никитовић некако умирио, објаснио му да повратка у Босну за њега нема, а да му он гарантује живот. Потом је обишао вагоне, рекао људима да изађу напоље, да је све готово, да су у Србији, и упутио их на околна села по којима су се убрзо размилели. Претходно им је, међутим, узео све оружје и заједно са Током га сакрио у тунелу, у отворима за које су знали углавном само желе-

зничари, на које обична војска не би ни помислила, као и у пећини поред пруге. Потом су њих двојица и сами збрисали.

Требало би снимити филм

Немци су наишли на празну локомотиву која се још пушила, и на празне вагоне, а у једном од њих на празне сандуке у којима су до скоро били пушке и муниција. Потера и потрага нису уродиле плодом, никога и ништа нису нашли. Вешто скривено оружје сачекало је слободну Ужичку републику, и Железничку чету Радничког батаљона Ужичког народноослободилачког одреда, у којој су се обрела два локална железничара, комунисти које је Никитовић упознао са скровиштем, будући да их је одраније познавао: Михајло Миливојевић Мињац, командир чете, и Божо Радаковић, политички комесар (Раднички батаљон је 29. новембра готово сав јуначки погинуо на Кадињачи).

Неколико месеци након крађе воза, усташе су у Старом Броду недалеко од Вишеграда поклале 6.000 српских избеглица, махом жена, деце и старца, док је јунак ове приче и сам приступио Железничкој чети, био рањаван и три пута заробљаван, мучен на Бањици, али увек успевао да побегне и да преживи рат, после којег је неко време изгледа живео у Ужицу.

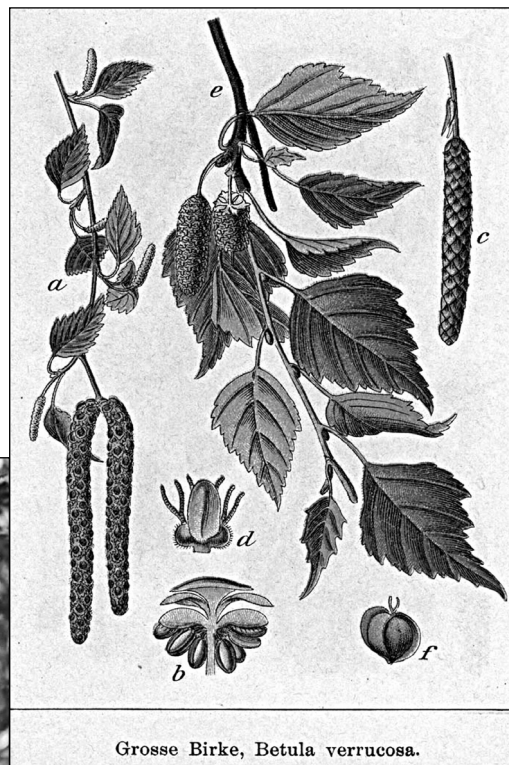
Не може се рећи да је његово херојство било општепознато у бившој Југославији, несумњиво због скромности актера, иначе би вероватно завршио на великом платну као главни лик партизанског спектакла; али су новине у СФРЈ много пута писале о њему.

Извор: *Стил*

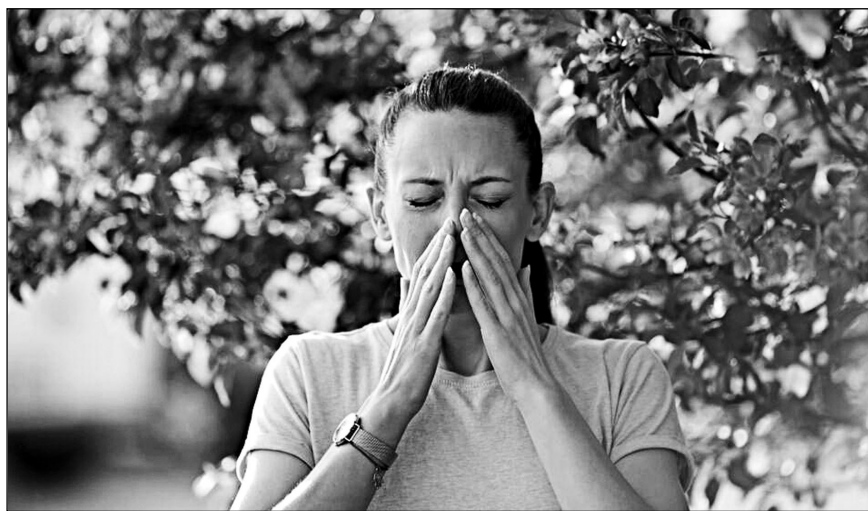
Алергијски проблеми

СУЗЕ ЗБОГ ПОЛЕНА БРЕЗА

Трећина становника Србије пати од неког облика дисајних алергија чији су симптоми кијање, цурење из носа, пецкање у очима, сув кашаљ, отежано дисање

Grosse Birke, *Betula verrucosa*.

Проблеми настају у време цветања брезе

Људи које мучи алергија, када прође сезона треба да ураде тест на алергене, на кожи

Обично почиње благим гребањем у грлу, сузењем очију, осећајем да нам је нос запушен, а из њега цури као из чесме. Алергија је многим људима стари „знанац“ и сезонска, пролазна појава, али док траје и те како уме да намучи човека.

Ранији почетак због благе зиме

У тежим случајевима алергија, поготову код особа с астмом или дијагнозом других плућних болести, има много неповољнији ток и испољава се уз наддражајни, сув кашаљ, отежано дисање, гушење, зацењивање. Напади гушења најчешће се јављају ноћу, ка-

да је особа током дана била изложена полену у ваздуху.

Зима је била блага, а због натпросечно високих температура у фебруару, сезона алергија на полен почела је много раније и биће тежа, упозорили су недавно алерголози у Аустрији. И наши стручњаци послали су сличну поруку: сезона полена почела је још у фебруару.

На почетку априла подаци наше Агенције за заштиту животне средине указују да, тренутно, у ваздуху постоје прекограничне вредности полена код чемпреса и тисе, док се у наредном периоду очекује цветање брезе. Полен брезе иначе је један од највећих

алергена и особе које знају да их у овом периоду године чекају муке с алергијама требало је да се припреме и благовремено отпочну терапију. Неке особе имају здравствене тегобе због полена већ на прагу пролећа, неке алергија много више мучи током летњих месеци, поготову у периоду цветања амброзије. Готово трећина становника Србије пати од неког облика дисајних алергија, међу којима су и оне изазване поленом дрвећа.

Полен се креће брзином од сто километара на сат и зависи од метеоролошких фактора, а мери се од 1. фебруара до 1. новембра. Мерења помажу грађанима да правилно и на време крену с терапијом.

Мирјана Митровић, руководилац групе за мониторинг и стање алергенског полена у Агенцији за заштиту животне средине, недавно је за Танјуг рекла како се многи људи алергични на полен у овом периоду године највише распитују о резултатима мерења алергена на Златибору, јер боравком на овој планини неки покушавају да избегну периоде цветања брезе или се тамо, уз терапију, припремају за дане када ће алергена у ваздуху у градовима бити много више. Мерења полена на планини почињу када снег окопи.

Због пандемије вируса корона многи су и ове године терапију за алергије одложили или су је започели прекасно.

- Код особа које имају преосетљивост на полен долази до алергијске кијавице, упале рожњача, а код одређеног броја пацијената јавља се гушење, отежано дисање, свирање у грудима - рекао је за Танјуг алерголог, др Радојица Стошовић с Клинике за

алергологију и имунологију Клиничког центра Србије.

Симптоми полenske алергије су кијање, цурење из носа, пецкање у очима, сув кашаљ, стезање у грудима, отежано дисање, а постоје и индиректни симптоми алергије као што су умор, малаксалост, исцрпљеност и неспавањост. Такве осетљиве особе нису способне за физичке активности, рад на послу, у школи, тако да је квалитет живота код њих драстично нарушен.

У шетњу тек увече

Др Стошовић је скренуо пажњу пацијентима да лек за алергије не траже на интернету, већ да, ако имају тегобе, помоћ потраже код лекара и да започну процес лечења алергије. Један од начина да се алергија држи под контролом јесте и да ови људи приме имуно-терапију или вакцину за лечење алергије, како је зову пацијенти.

Лекове ове особе морају да пију сваки дан, а када су концентрације високе, узимају и пумпице, спрејове за нос или астму. Полена највише има у градовима, затим на вишим спратовима, ујутру. Савет је да се прозори затварају пред јутро и ТОКОМ дана, да осетљиве особе кад год је то могуће избегавају директан контакт с алергенима, да носе наочаре, капе и качкете, јер полени остају у коси, да пресвлаче гардеробу чим уђу у затворени простор.

О. П.

Извор: *Магазин*

ЦЕНА ЗИМСКОГ ЗАНЕМАРИВАЊА ТЕЛА

Званична медицина не призна је дијагнозу пролећног умора, иако се много људи жали како се буде уморни, безвољни, тешког корака се вуку кроз прве олистале паркове. Има и оних који се жале на бол у врату, кичми, мишићима. На срећу, то није ништа драматично, кажу лекари, већ су симптоми замора, болови непознатог узрока, лош сан и одсуство елана последица занемаривања тела током зимских месеци. Лек за пролећни умор су шетња и дозиране вежбе. Значи, нећемо с првим сунцем изјурити и играти мали фудбал и тенис, али је добро сваког јутра одрадити, поред постеље и отвореног прозора, неколико минута вежби истезања.

МАЊЕ АЛЕРГИЈА ШТО СМО СТАРИЈИ

У старијој доби има мање алергија, јер тада имуни систем слабије реагује. Алергија је акутна, претежно сезонска болест. С

годинама је све мање непријатних сезона. Људи такође развијају природну толеранцију на алергене или се то постиже савременом специфичном имуно-терапијом. Ова терапија почиње најмање два месеца пре цветања биљке на чији полен смо алергични, спроводи се током цветања и кратко време после њега.

ПРОВЕРИТЕ КРВНУ СЛИКУ

Сви пролазимо кроз период адаптације, а пролеће у односу на друга годишња доба има специфичности, јер после зиме организам улази у топли период. И за људе који живе у урбаној средини то је ипак промена, јер ипак не излажемо тело зимским мразевима као наш предак.

Ипак, ако умор потраје више дана и када шетња, вежбе и витамини из зеленог поврћа не помогну, лекари препоручују да се уради лабораторијска анализа крвне слике. Осим тога, треба проверити и крвни притисак, јер на њега утичу нагле промене времена.

Како побољшати слух

ТЕХНОЛОШКИ БУМ

Један од најчешћих здравствених проблема у свету, који веома лако може да се реши, јесте оштећење слуха. Статистике указују да једна од шест одраслих особа има оштећен слух. Тестирања су потврдила да две трећине одраслог становништва наше планете изнад од 70 година живота има оштећење слуха. Тај проблем повећава ризик од настанка деменције и депресије, због друштвене изолације услед смањења когнитивне функције.

Оштећење слуха утиче на квалитет живота много више него што се сматра.

Управо из поменутих разлога, у ото-аудиолошким центрима ZONEX свакој особи и сваком решењу приступа се индивидуално и темељно. Нема изговора за одлагање решења, односно коришћења слушних апарата. Захваљујући високој технологији, ови слушни апарати су веома поуздани. Они не само да појачавају

звук, већ филтрирају звуке и издвајају говор од околне буке. Веома дискретни „помоћници“ опремљени су сензорима и вештачком интелигенцијом која омогућавају разумевање говора у сваком окружењу, чист и јасан звук.

Ото-аудиолошки центар Zonex присутан је на нашем тржишту 25 година. У својим специјализованим центрима у Београду и Новом Саду врши дистрибуцију слушних апарата реномираног светског произвођача који у својој палети производа има одговарајуће решење за сваку особу којој је слух оштећен. Осим производа врхунске технологије, ови центри пружају стручне и свеобухватне услуге особама које користе

слушне апарате, као и консултантске и услуге овлашћеног сервиса, затим додатну опрему, батерије за слушне апарате и индивидуалне шкољке за слушне уређаје.

Своје производе и услуге Zonex пружа уз налог војног и цивилног осигурања.

Адресе ото-аудиолошких центара Zonex:

Београд, ул. Сазонова 18а, Врачар тел. 011 3443 081

Нови Београд, ул. Булевар Црвене армије 11в Насеље Белвил (зграда „Лала“) тел. 011 77 09 099

Нови Сад, ул. Булевар ослобођења 111 тел. 021 66 22 757

NAJBOLJE Rešenje za Vaš Sluh

- BESPLATNA provera sluha
- BESPLATNA proba slušnih aparata
- BESPLATNA nabavka aparata preko civilnog osiguranja
- BESPLATNA nabavka aparata preko vojnog osiguranja
- KUPOVINA na 12 mesečnih rata
- POPUST za gotovinsko PLAĆANJE
- ORIGINALNI američki proizvod vrhunskog KVALITETA

SLUŠNI APARATI

Београд, Сазонова 18а
Тел: 011/2435-924

Нови Београд, Булевар Црвене армије 11в
Тел: 011/77-09-099

Нови Сад, Булевар Ослобођења 111
Тел: 021/66-22-757

www.slusniaparatizonex.rs
info@slusniaparatizonex.rs

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

Снимио:
Звонимир
Пешић

Година XX. Број 219, АПРИЛ 2022.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабач),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Иванијум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Клијенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера обављаће следеће правне послове: даваће бесплатне правне савете и пружаће све остале адвокатске услуге уз накнаду по важећој адвокатској тарифи умањеној за 30 одсто (адвокат Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахрањивања преко Удружења војних пензионера Србије требало би да знате да услуге могу користити чланови УВПС, чланови њихових породица, као и сви остали војни осигуранци.

Преко Удружења могу се добити комплетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина за сахрану или кремацију,
 - упис у матичну књигу умрлих,
 - спроводница за пренос покојника,
 - штампање посмртних плаката,
 - продаја погребне опреме,
 - превоз покојника,
 - организација војних почаста,
 - помоћ око сређивања докумената пре и после сахране ради регулисања права чланова породице после смрти војног осигураника,
 - Умањење укупних трошкова за висуину рефундације
 - бесплатан долазак у стан породице преминулог ради договора.
- Све додатне информације могу се добити у месним и општинским организацијама УВПС, или директно на тел. 064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону заказивање почасне јединице ради одавања почаста преминулим старешинама може се обавити путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Знаш ли зашто је
Ф 117 А иако близу
Шайца?
Па, избијена му је чивија.*

*Космет је српска колевка
у којој
не могу бити само
беле кацице.*

*Сва ђамет
сверноаилантске алијансе
налази се у бојевим ђавама.*

На Зајадгу и Сунце нештаје.

*И у рашу и у љубави
дезертери су невожељни.*

Раде Ђерговић

TANJA dent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800
Михаила Булгакова 50а, Београд
е-маил:
dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких услуга војним пензионерима и члановима њихове породице, са 10% попушта.
Такође се нуди и могућност одложеног плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић
специјалиста опште стоматологије

Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686

Радно време од 12 до 20 часова.